UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ 6/2015, 3. december 2015 Rozširované bezplatne. Ročník LXII

Minister Draxler viedol okrúhly stôl

Predstavitelia profesijných organizácií z oblasti školstva, zástupcovia odborov, zriaďovateľov, občianskych združení, ako aj rektori a dekani vysokých škôl, analytici a predstavitelia Slovenskej akadémie vied diskutovali o slovenskom školstve. V poradí druhý okrúhly stôl viedol minister školstva Juraj Draxler. Ten prvý sa uskutočnil ešte v marci tohto roka.

(bližšie na str. 3)

V čísle nájdete

Odbory chcú školstvo pod jednou strechou

Najväčšia spokojnosť je v materských školách

Dostane sa naša vedkyňa do vesmíru?

Keď na ľudskosti a odbornosti záleží

Onedlho sa stretneme so svojimi blízkymi pri štedrovečernom stole. Vianoce sú sviatky rodiny a k rodine patrí pokoj a láska. Škola je vlastne jedna veľká a mnohopočetná rodina. Sú tu učitelia, pedagógovia, ktorí zastupujú rodičov a niekedy ich dokonca nahrádzajú. Stáva sa, že dieťa je v škole a s učiteľom viac ako so svojimi rodičmi/rodičom. Na druhej strane, ale tej istej mince sú žiaci a študenti. Dieťa teda na život pripravuje nielen rodič, ale aj jeho učiteľ. Je potrebné, aby v tejto školskej rodine, ak sa má pracovať úspešne, nechýbal pokoj a tiež láskavé slovo.

Život prináša mnoho situácii, ktoré prácu učiteľa sťažujú. Pedagóga môže trápiť, že ten, kto vyrába „mŕtve“, neživé súčiastky, je viac ocenený ako ten, kto sa snaží vzdelávať a vychovávať deti a mládež. Aj správny rodič v rodine, napriek ťažkostiam neprestáva svoje deti milovať a starať sa o ne. Tento rok patril Ľudovítovi Štúrovi. Historici sa pýtajú – akú plácu dostával on, za svoju prácu? Lebo ohodnotenie jeho práce nebolo adekvátne. Ale išlo mu o vec, a to mu pomáhalo preklenúť tieto závažné nedostatky. Nemôžeme byť všetci Štúrom, ale je to jedna z inšpirácií...

V školstve sa veľa vecí inovuje, mení. Je to plastický segment. Nie vždy sa všetky novinky a zmeny dajú prijať pozitívne. V rámci nových vzdelávacích programov je potrebná spätná väzba. Aj keď úlohou učiteľa je v prvom rade vzdelávať a nie úradovať. Postupné kroky sú dôležité a veľa závisí od konkrétneho jedinca, teda aj od učiteľa, riaditeľa školy, či vychovávateľa. Programy zvyčajne nie sú dokonalé a vyvíjajú sa. Veľa môžeme urobiť svojím odborným, ale predovšetkým ľudským prístupom. A keď sa nenecháme znechutiť.

Nech sa vám darí načerpať sily počas sviatkov a prázdnin, tak aby ste v novom roku išli s chuťou a optimizmom do tej svojej školskej rodiny.

V mene redakcie Učiteľských novín vám želáme pokojné sviatky a dobrý štart do nového roka 2016.

Milí učitelia, riaditelia škôl, kuchárky, školníci, jednoducho, všetci „školáci“,

dovoľte, aby som Vám pred sviatočnými dňami poďakoval za všetko, čo pre naše školstvo robíte. Vážim si obetavú prácu všetkých, ktorí prispievajú k tomu, aby naše deti rástli v príjemnom prostredí, objavovali svet cez nástroje poznávania, ktoré im dávate, cez podnecovanie ich zvedavosti i cez trpezlivé odpovede na ich otázky. Láskavé ruky vychovávateľov a vychovávateliek, starostlivé pohľady či usmernenia učiteliek a učiteľov – len vďaka nim nám vyrastie generácia ľudí, ktorí prevezmú naše remeselné a profesionálne zručnosti či zmysel pre vedecké bádanie alebo umenie a budú rozvíjať našu krajinu, Slovenskú republiku.

Prežime spoločne nadchádzajúce sviatky v pokoji, v oddychu po dobre vykonanej práci, spokojní v kruhu rodiny aj v myšlienkach na príbuzných a priateľov. Prajem Vám príjemné prežitie Vianoc a príjemné oslavy Nového roku.

Juraj Draxler

4KA MÁ PRE VÁS PONUKU NA JEDNOTKU!

viac podrobností na stranách 14 a 15

Odbory chcú mať školstvo pod jednou strechou

Vláda Slovenskej republiky, ktorá vzíde z nadchádzajúcich parlamentných volieb, by sa mala vo svojom programovom vyhlásení zaviazať ku konkrétnym systémovým legislatívnym krokom, ktoré povedú k zvýšeniu podielu HDP na školstvo a vedu na úroveň priemeru krajín OECD. Tie by mohli viesť aj ku skvalitneniu vzdelávacieho procesu a zlepšeniu sociálneho a ekonomického postavenia všetkých zamestnancov školstva. Aj takúto požiadavku uviedli vo svojom vyhlásení delegáti 7. zjazdu Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (OZ PŠaV), ktorý sa konal koncom novembra na Štrbskom Plese vo Vysokých Tatrách.

Podľa Ondeka je dôležité, aby bola naplnená správa o 22 systémových zmenách v rámci základného i vysokého školstva. Ako povedal, nejde iba o navýšenie platov, ale aj o zabezpečenie materiálno-technického zabezpečenia škôl, a o to, aby bola veda na patričnej úrovni a rovnako aj samotný proces výchovy a vzdelávania na jednotlivých školách. „Máme na to odborníkov priamo z radov pedagogických odborných zamestnancov, ktorí pôsobia na vysokých školách a rovnako na regionálnom školstve," povedal.

Vo svojom vyhlásení k situácii v slovenskom školstve delegáti zjazdu upozornili na ignorovanie Výzvy Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku a partnerských reprezentatívnych organizácií v rezorte školstva vláde Slovenskej republiky z dňa 30. januára 2013, ktorá obsahovala jasné požiadavky na riešenie problémov vo financovaní a odmeňovaní v školstve. Delegáti kritizovali, že Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja vládou Slovenskej republiky nebola prerokovaná a následne ani schválená. Stalo sa tak podľa nich napriek tomu, že správu prerokovali v Hospodárskej a sociálnej rade SR a bola odsúhlasená na ďalšie legislatívne konanie.

Foto: TASR Oliver Ondráš

Predseda OZ PŠaV Pavel Ondek počas 7. zjazdu OZ PŠaV na Slovensku na Štrbskom Plese.

„Chceme, a v tom nás podporuje aj slovenský minister školstva, vedy, výskumu a športu, aby školstvo malo jednu strechu a nebolo roztrieštené, a aby takzvané originálky prešli v rámci prenesených kompetencií. Jednoducho, aby bol tok, aký funguje pre finančné ohodnotenie zamestnancov v rámci základných a stredných škôl, taký istý aj pre materské školy, základné umelecké školy, školské kluby detí a ďalšie školské zariadenia, ktoré sú v školstve," uviedol Ondek. Vláda SR doteraz podľa odborov absentovala pri zjednotení financovania a riadenia verejného regionálneho školstva výlučne do kompetencie spomínaného ministerstva. Práve to je súčasťou aj aktuálnej petície zväzu. Delegáti tiež poukázali na to, že doteraz sa neriešili stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, pričom v siedmej platovej triede sa platové tarify nachádzajú pod úrovňou minimálnej mzdy.

Predseda školských odborov kritizoval aj časté zmeny na poste ministra školstva. „Za štyri roky máme tretieho ministra. Keď minister začne niečo robiť, potom odchádza a nedokončí svoju prácu," uviedol. Pripomenul, že odbory súčasného ministra Draxlera podporujú. Ten sa s účastníkmi zjazdu stretol ešte v piatok 27. novembra. „Povedal jasne, že školstvo potrebuje finančné oživenie, odborníkov, aby bol lepší vzdelávací systém, že potrebuje, aby naši žiaci a deti boli oveľa vyššie vzdelané a mali vyššiu priebojnosť v rámci Európy," zhrnul Ondek.

Odborárov povedie aj naďalej Pavel Ondek

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku povedie naďalej Pavel Ondek. Rozhodol o tom 7. odborový zjazd vo Vysokých Tatrách. K voľbe vedenia zväzu pristúpili delegáti posledný deň zjazdu 28. novembra. Staronovým predsedom OZPŠaV sa stal Pavel Ondek, ktorý kandidoval ako jediný.

Počas zjazdu zvolili aj troch podpredsedov zväzu, ktorí budú zároveň predsedami jeho jednotlivých združení. Združenie základného školstva povedie opäť František Šary a k zmene nedôjde ani v prípade predsedu Združenia vysokého školstva. Bude ním tak ako doteraz Miroslav Habán. Združenie stredného školstva povedie po novom Iveta Majerová. Vo funkcii predsedu strieda Martina Matáka.

Predsedu zväzu, ako i jeho podpredsedov volil zjazd v tajnej voľbe. Po novom budú svoju funkciu vykonávať päť rokov. Ich funkčné obdobie bolo doteraz štvorročné.

TASR, SITA

Opýtali sme sa

Učitelia už druhý rok dostávajú vianočný príspevok. Je to podľa Vás znak toho, že vláda vyvíja úsilie o zlepšenie finančnej situácie učiteľov?

Richard Raši, *poslanec Národnej rady SR (SMER-SD)*

Vianočný príspevok je z môjho pohľadu prejav vďaky za to, čo učitelia robia pre naše deti, pre ktoré sú druhými rodičmi. A spojenie Vianoc s takýmto finančným ocenením znamená, že vláde na učiteľoch záleží a že na nich myslí.

Mária Barancová, *prezidentka Slovenskej komory učiteľov*

Na Slovensku oceňujeme povolanie učiteľa najmenej zo všetkých krajín. Učiteľ na Slovensku má plat vo výške 45 % iných vysokoškolsky vzdelaných ľudí, v iných krajinách je to v priemere 80 %. Platy učiteľov tak nie sú nízke len absolútne, ale najmä relatívne k iným povolaniam. Učiteľ na Slovensku má plat výrazne nižší, než iní vysokoškolsky vzdelaní ľudia na Slovensku (lekári, právnici, manažéri) – čo v iných krajinách neplatí.Vianočný príspevok považujeme za nesystémové riešenie, garantované vianočné odmeny v podobe 13. platu by sme vnímali nielen ako úsilie o zlepšenie finančnej situácie učiteľov, ale ako nadstavený strategický prvok reálnej priority školstva.

Ľubomír Galko, *poslanec Národnej rady SR (SaS)*

Podľa mňa to nie je systémové riešenie. Stačí, aby slovenská vláda zabezpečila menej rozkrádania, korupcie a klientelizmu a peniaze na zvýšenie platov nielen učiteľov by sa vzápätí našli.

Martin Maták, *Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku:*

Je to precedens, ktorý považujeme za nesystémový prvok. Odborári si myslia, že financovanie by malo byť nastavené tak, aby riaditeľ, manažér školy mal prostriedky na dávanie takéhoto benefitu. Či už je to poskytované na základe výkonnosti alebo zásluh.

Foto: TASR

Minister Draxler viedol okrúhly stôl

(dokončenie zo str. 1)

Pokračovať v dialógu

Cieľom novembrového podujatia bolo pokračovať v začatom dialógu o budúcnosti slovenského školstva a vedy s kľúčovými predstaviteľmi tak, aby sa na týchto koncepciách spolupodieľali a mali možnosť pripomienkovať návrhy ministerstva. Na rozdiel od jarného okrúhleho stola účastníci hovorili aj o konkrétnych riešeniach kľúčových problémov v školstve a vede. Na okrúlom stole sa zúčastnila reprezentatívna vzorka odborníkov, ktorí majú čo povedať k slovenskému školstvu. Aj po skončení okrúhleho stola pokračujú odborné diskusie, ktoré budú viesť analytici a tí pripravia koncepčné materiály.

Jednou z kľúčových tém, na ktorú sa poukazovalo zo strany expertov bolo, že slovenskému školstvu chýba stabilita. Politické reprezentácie nie sú dohodnuté na tom, ako má slovenské školstvo vyzerať. „To práve chceme zmeniť a k tomu mal prispieť aj tento okrúhly stôl. Školstvo potrebuje koncepčné materiály, za ktoré sa postaví dominantná časť školského prostredia, a ktoré potom podpíše aj dominantá časť politickej reprezentácie," zdôraznil minister Draxler.

V diskusiách II. okrúhleho stola odzneli názory na kľúčové témy regionálneho školstva - príprava budúcich učiteľov, odmeňovanie, kontinuálne vzdelávanie, systém financovania, ale ja na testovanie, prijímačky a evalváciu.

Kontinuálne vzdelávanie

Prax v školách je všade vo svete neoddeliteľnou súčasťou pedagogickej prípravy budúcich učiteľov. Podľa odborníkov sa objem praktickej prípravy javí ako nedostatočný a dožadujú sa toho, aby pregraduálna príprava obsahovala viac praxe.

Existuje silná zhoda aj na zmene systému kontinuálneho vzdelávania, kde väčšina súhlasila so zrušením kreditového systému alebo s jeho oddelením od kontinuálneho vzdelávania. „Niektoré veci budeme môcť zmeniť rýchlo. Typickým príkladom je systém kontinuálneho vzdelávania. "Našťastie, toto je téma, kde technické riešenia nie je až tak zložité pripraviť. Takže tam si predstavujem, že skutočne budeme po voľbách pripravení s konkrétnym návrhom, ako má vyzerať kontinuálne vzdelávanie. Iné témy, ako je problém financovania škôl, to je zložitejšie a tam to ešte chvíľu potrvá," uviedol v súvislosti so zmenami minister.

Prípravu učiteľov považuje za kľúčovú aj hlavná školská inšpektorka Viera Kalmárová, ktorá poukázala na to, aby sa na pedagogické fakulty prijímali skutočne kvalitní uchádzači. Treba zdvihnúť nároky na poslucháčov pedagogickej fakulty. Najhorúcejšou témou posledného obdobia je zvyšovanie platov. Panuje zhoda, že platy treba zvýšiť, ale rovnako dôležité sa ukazuje definovať spôsob ako zvyšovať platy.

Minister školstva Juraj Draxler diskutoval 28. novembra s ostatnými odborníkmi z oblasti školstva za okrúhlym stolom.

Normatívne financovanie – áno či nie?

Akákoľvek téma, ktorá sa otvorí v školskom prostredí má celé spektrum názorov. Pri modeli financovania sa to javí zrejme najzložitejšie. Sú odborníci, ktorí chcú zachovať normatívne financovanie, iní zasa trvajú na alternatíve.„Naši analytici pripravili prehľad možností, ktorý mali k dispozícii aj účastníci okrúhleho stola. Dozvedeli sa informácie o možných alternatívach a tiež čo sa používa inde vo svete. O tejto problematike budeme ďalej diskutovať," ubezpečil minister. Niektorí experti poukázali na to, že systém by sa mal viac sústrediť na hľadanie spôsobov ako každé dieťa naučiť to, čo bude potrebovať vo svojom živote. A v tomto by bolo vhodné pomôcť konkrétne aj učiteľom. „Slovensko potrebuje novú paradigmu v nazeraní na školstvo a na proces vzdelávania," skonštatovala Zuzana Zimenová z OZ Nové školstvo.

„Mestá a obce majú záujem na výchove a vzdelávaní detí. Toto preukázali pri decentralizácii tým, že neodmietli ani prenesený výkon štátnej správy v školstve. Mestá a obce používajú svoje prostriedky na financovanie škôl stále vo väčšej miere, " vstúpil do diskusie Jozef Dvonč zo ZMOS.

Systém kvality

V návrhoch expertov vystupovala otázka zohľadňovania kvality a výsledkov škôl pri ich financovaní. Niektorí navrhli napríklad vyššiu mieru excelentnosti – zohladniť viac výsledky z olympiád, či financovať viac podľa uplatniteľnosti na trhu práce. „Vzdelanie by malo byť hodnotou v spoločnosti. Potom sa bude ľahšie pracovať so žiakmi, rodičmi. Dobrý učiteľ a najmä dobrý človek, dokáže viac ako akákoľvek reforma," zdôraznila Alena Petáková zo Združenia základných škôl Slovenska.

Zvyšovanie motivácie žiakov a zlepšenie ich záujmu o vzdelávanie – to je téma, s ktorou vystúpil Pavel Sadloň z Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií: „Ani veľké finančné ohodnotenie nezmení slabého učiteľa k veľkému výkonu. Prikláňam sa k hodnoteniu vstupov, procesov a výstupov."

V poslednom období sa zdôrazňuje dôležitosť duálneho vzdelávania. V systéme chýbajú kvalitní odborní učitelia. „To je úplne nemožné nájsť takýchto učiteľov. Treba vytvoriť vhodné legislatívne prostredie, aby inžinieri z technickej univerzity mali záujem učiť na stredných školách," uviedol predstaviteľ Asociácie stredných odborných škôl Felix Dömény.

Financie do vedy

V oblasti vysokých škôl je snahou rezortu o optimalizáciu prostredia. „Akreditačná komisia mi dáva návrhy a ja som doteraz nikdy nešiel proti nej. Rešpektujem jej návrhy. V budúcnosti budeme musieť diskutovať o nastavení systému kontroly kvality z hľadiska pedagogických procesov na vysokých školách," povedal šéf rezortu o smerovaní vysokoškolského systému. Zároveň bude potrebné nastaviť kontinuálne vzdelávanie pre vysokoškolských pedagogických pracovníkov, pretože to v tejto chvíli prakticky neexistuje.

Veda a výskum sú na Slovensku podfinancované. „Našťastie sme tento rok dosiahli, že SAV dostala stabilizačnú zmluvu. Akadémia má tak garantované minimálne 60 miliónov eur ročne," zdoraznil Draxler a dodal: „Predpokladám, že tak ako vybojujeme vyšší objem financií pre školstvo, bude sa to týkať aj vedy a výskumu."

Zahraničné skúsenosti

Účastníci okrúhleho stola sa zhodli, že slovenské školstvo je potrebné posunúť na inú kvalitatívnu úroveň. Zmeny bude potrebné realizovať na viacerých úrovniach - v systéme financovania, v systéme kontroly a kvality, testovaní žiakov a tiež v príprave a kontinuálnom vzdelávaní pedagógov.

Na II. okrúhlom stole priblížili svoje skúsenosti aj zahraniční experti. Konzultant britskej organizácie Inclusion Expert Daniel Sobel s praktickými odbornými skúsenosťami školského psychológa, psychoterapeuta i asistenta učiteľa sa venoval otázkam školskej praxe. Z Českej republiky prišiel na Slovensko Ondřej Šteffl, riaditeľ spoločnosti Scio, ktorá sa zaoberá hodnotením výsledkov vzdelávania, pričom len nedávno otvorila v Prahe svoju prvú ScioŠkolu - základnú školu zameranú na prípravu detí pre život v 21. storočí.

Milica Šarmírová

Najväčšia spokojnosť je medzi

Štátne vzdelávacie programy (ŠVP) prešli inováciou. Snahou autorských tímov pre jednotlivé predmety bolo vytvoriť prehľadnejšie, systematickejšie, ale aj stručnejšie štátne vzdelávacie programy. Inovovaný štátny vzdelávací program (iŠVP) sa viac ako predchádzajúci sústredí na výsledky vzdelávania. Inovácia štátnych vzdelávacích programov sa niesla vo vízii vytvorenia dokumentov, ktoré uľahčia prácu učiteľom. Tieto programy sú preto prehľadnejšie a stručnejšie. V školskom roku 2015/2016 začali základné školy a gymnáziá vyučovať podľa inovovaného štátneho vzdelávacieho programu. Inovovaný štátny vzdelávací program pre materské školy sa nachádza v pilotnej fáze. Do pilotnej fázy zavádzania iŠVP pre MŠ sa zapojilo viac ako 300 škôl a aktuálne sa ukončuje ďalšia fáza vzdelávania zameraná na rozvoj odborných a didaktických kompetencií. V snahe pomôcť učiteľom a riaditeľom všetkých škôl – od materských škôl, cez základné školy, stredné školy až po základné umelecké školy - vytvárať inovované školské vzdelávacie programy (ŠkVP), boli už júni tohto roka zrealizované úvodné pracovné stretnutia s riaditeľmi škôl. Na týchto podujatiach zainteresovaní poukázali a identifikovali aj niektoré problémové oblasti tvorby ŠkVP. V súčasnosti sa uskutočňuje prieskum záujmu o stretnutia a školenia. Semináre by sa mali uskutočniť v období február a marec 2016, a ak vznikne potreba ďalších stretnutí, tak nasledujúce kolo vzdelávania bude školám poskytnuté v máji a v júni 2016, prípadne podľa individuálnych požiadaviek, ktoré vzídu z terénu. Ako vznikali inovované programy, ako boli prijaté, ale aj o skúsenostiach so zahraničia sme sa zhovárali s riaditeľkou Štátneho pedagogického ústavu Mgr. Petrou Fridrichovou, PhD.

Riaditeľka Štátneho pedagogického ústavu Mgr. Petra Fridrichová, PhD.

Aká je situácia v uplatňovaní nového štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP)?

Inovovaný štátny vzdelávací program pre základné školy, základné umelecké školy a gymnáziá, resp. stredné školy platí od 1. septembra 2015, čo prakticky znamená, že školy pripravujú inovované školské vzdelávacie programy. Výnimkou sú materské školy– ich inovovaný ŠVP sa zavádza v pilotnej fáze. Do pilotnej fázy zavádzania iŠVP pre MŠ sa spolu zapojilo 318 škôl a aktuálne ukončujeme ďalšiu fázu vzdelávania zameranú na rozvoj odborných a didaktických kompetencií.

V snahe pomôcť učiteľom a riaditeľom všetkých škôl (MŠ, ZŠ, SŠ, ZUŠ) vytvárať inovované školské vzdelávacie programy (ŠkVP) sme v júni 2015 zrealizovali úvodné pracovné stretnutia s riaditeľmi škôl, počas ktorých sme identifikovali niektoré problémové oblasti tvorby ŠkVP. Pripravujeme tiež pracovné stretnutia s učiteľmi jednotlivých predmetov. Predbežný záujem o stretnutia plánujeme zisťovať už koncom novembra a začiatkom decembra 2015 a semináre by sa mali uskutočniť v období február – marec 2016, a ak vznikne potreba ďalších stretnutí, samozrejme, poskytneme školám ďalšie kolo vzdelávaní v máji – júni 2016, prípadne podľa individuálnych požiadaviek.

Na čo kladie dôraz inovovaný program v rámci rôznych stupňov škôl? V čom sa nový programzmenil oproti predchádzajúcemu?

Snahou autorských tímov pre jednotlivé predmety bolo vytvoriť prehľadnejšie, systematickejšie, ale aj stručnejšie štátne vzdelávacie programy.Inovovaný štátny vzdelávací program sa viac ako predchádzajúci sústredí na výsledky vzdelávania a obsah je v mnohých predmetoch redukovaný.

Zámerom autorských tímov bolo posilňovať kvalitu vzdelávacích výstupov (smerom k vyšším kognitívnym funkciám). Zmena nastala aj v oblasti rámcových učebných plánov: základné školy majú možnosť vybrať si, či budú akceptovať ročníkový, alebo úrovňový model. Z hľadiska tvorby školských vzdelávacích programov je výhodou to, že školy môžu vzdelávacie štandardy použiť ako ich vlastné „učebné osnovy“ŠkVP. Kriticky však musím konštatovať, že prílišná sústredenosť na vzdelávacie výsledky spôsobili nedostatočnú pozornosť na postojový a hodnotový aspekt výchovy a vzdelávania, a to je v súčasnosti alarmujúci nedostatok. Za negatívum predchádzajúceho, ale aj inovovaného ŠVP pre základné školy a gymnáziá považujem málo akceptovanú potrebu rozvoja kľúčových kompetencií, a teda reálnu výstavbu vzdelávacích oblastí.

Ako jednotlivé stupne škôl prijali tento program?

Realizované stretnutia s riaditeľmi a učiteľmi, ktoré sme absolvovali v júni 2015 indikujú rôzne názory na jednotlivých stupňoch a druhoch škôl. Objektívne informácie o tom, aké procesy reálne na školách v súvislosti so zavádzaním kurikulárnej reformy v roku 2008 a v tomto roku prebehli, zisťujeme dotazníkovým prieskumom. Na základe predbežných výsledkov je už teraz možné konštatovať, že učitelia síce nie sú úplne stotožnení s decentralizáciou kurikula (teda s tvorbou školských vzdelávacích programov), ale na druhej strane očakávajú systémové zmeny v školstve, a teda aj zmysluplnú kurikulárnu premenu.

Podstatné je tiež povedať, že identifikovaná nespokojnosť učiteľov s priebehom zavádzania kurikulárnejreformy súvisí s jej (ne)pripravenosťou – vrátane komplexnej prípravy učiteľov na očakávané zmeny (od pregraduálneho po kontinuálne vzdelávanie), dostatok času na oboznámenie sa s novým kurikulárnym dokumentom a najmä dostupnosti kvalitných učebných zdrojov.

Myslím (na základe prichádzajúcej spätnej väzby), že najväčšia spokojnosť so zavádzaním iŠVP je medzi učiteľmi materských škôl, najmenšia medzi učiteľmi základných a základných ume-

učiteľkami materských škôl

leckých škôl – dôvody nespokojnosti sú však rôzne a sú predmetom výskumu. Gymnáziám sa vytvorením úrovňového modelu rámcového učebného plánu posilnila sloboda pri tvorbe vlastných učebných plánov a rešpektovaniu osobitostí a profilácie jednotlivých škôl.

Darí sa na školách uplatňovať medzipredmetový prístup, kooperáciu v rámci jednotlivých učebných predmetov v danej vzdelávacej oblasti a tiež medzi rôznymi oblasťami?

Na túto otázku nie je možné v tomto období odpovedať. Je dôležité, a pre rozvoj školského systému potrebné,zrealizovať prípadové štúdie na školách, aby sme zistili, ako sa reálne kurikulárna reforma dotkla jednotlivých predmetov.
Druhým podstatným zdrojom pre odpoveď na vašu otázku bude správa o stave školstva za rok 2015/2016 od ŠŠI (dostupná bude cca o rok v tomto čase).

Štátny vzdelávací program vymedzuje aj rámcový obsah vzdelávania. Je východiskom pre tvorbu školského vzdelávacieho programu, v ktorom sa zohľadňujú špecifické podmienky a potreby regiónu, kde sa daná škola nachádza. Je v inovovanom programe upriamený väčší dôraz na tieto skutočnosti?

Tak, ako ste v úvode otázky povedali – štátny vzdelávací program nastavuje štátom garantované kurikulum. Regionálne, či iné špecifiká môžu zapracovať do školských vzdelávacích programov práve tímy, ktoré tvoria školské vzdelávacie programy. Musím však priznať, že čoraz viac sa ukazuje, že je dôležité, aby sa okrem štátnych vzdelávacích programov začali vytvárať regionálne a lokálne školské akčné plány, ktoré viac podporia cielený a systematický rozvoj jednotlivých oblastí Slovenska. Práve tvorba regionálnych akčných plánov by mohla byť cestou k systematickému odbornému, metodickému, právnemu, ale aj finančnému riadeniu na miestnej a regionálnej úrovni (obdobne ako v minulosti činnosť okresných odborov školstva).

Mohli by ste porovnať túto inováciu štátneho vzdelávacieho programu so zahraničnými programami?

Ak by som chcela byť veľmi stručná pri odpovedi na vašu otázku, parafrázovala by som prof. B. Kosovú, ktorá povedala, že slovenská školská reforma z roku 2008 bola (a aj je) unikátnou skúsenosťou.
Základom tohto konštatovania je skutočnosť, že učitelia sa v priebehu jedného leta mali „zmeniť" z realizátorov kurikula na jeho tvorcov a aj na evaluátorov. Avšak, takáto zmena nie je možná počas dvoch mesiacov, naviac bez odbornej podpory. Ak by som však chcela byť veľmi precízna v odpovedi, tak by sme potrebovali omnoho viac času a priestoru, pretože v rámci sveta existuje mnoho koncepcií, či stratégií. Je tiež potrebné si uvedomiť, že tí úspešní nerezignovali na vlastnú školskú tradíciu, a súčasne hľadali tie postupy, ktoré zabezpečia právo na kvalitné vzdelanie pre všetkých bez rozdielu. Som presvedčená, že cestou k zlepšeniu aktuálnej situácie na Slovensku je komunikácia s učiteľmi, reflexia ich praxe, a najmä naša schopnosť

Ilustračné foto: Ľubo Navrátil

Je dôležité, aby sa okrem štátnych vzdelávacích programov začali vytvárať regionálne a lokálne školské akčné plány.

poučiť sa z vlastných chýb pri zavádzaní školskej reformy. Ak by som predsa len veľmi stručne chcela nájsť dobré osvedčené príklady, upozornila by som na 3 základné princípy (aj keď by sme ich, samozrejme, mohli nájsť omnoho viac). Prvým dôležitým aspektom je učiteľ. Avšak, hovoríme o učiteľovi, ktorý musí byť profesionálom.
Napríklad v Anglicku musí učiteľ spĺňať náročné a prísne požiadavky profesijných učiteľských štandardov (sú preverované externými testami). Základným kritériom na prijatie na učiteľské štúdium sú veľmi dobré výsledky v čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti (uchádzač musí predkladať výsledky svojich testov). Na druhej strane, finančné ohodnotenie učiteľa (a to nielen v Anglicku, ale v podstate v rámci všetkých úspešných školských systémov), odráža náročné požiadavky na jeho prácu. Druhým princípom je dostatok času na tvorbu a experimentálne overenie štátneho kurikula. Za všetky príklady uvediem Fínsko – ich kurikulum sa pripravovalo (vrátane vzdelávania učiteľov a tvorby učebných zdrojov) a overovalo cca 25 rokov... Posledným princípom je jasné definovanie cieľov reformy, pomenovanie indikátorov kvality a deskriptorov rozpracovaných postupne na všetky úrovne riadenia školského systému (príklady: Fínsko, Anglicko, USA, Austrália, Kanada – Ontário, atď.).
A ak by som mala ja osobne uviesť jeden príklad dobrej školskej reformy, uviedla by som kanadské Ontário. Z môjho pohľadu spĺňa všetky atribúty reformy, ktorá zasiahla všetky zložky systému a jej základom bolo rešpektovanie požiadaviek učiteľov a súčasne (na oplátku) ochota učiteľov reformu zrealizovať. Som presvedčená, že Slovensko má potenciál nastaviť školský systém, v ktorom budú úspešné a šťastné všetky deti bez rozdielu.

Zhovárala sa
Milica Šarmírová

ŠPÚ
ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Štátny vzdelávací program

Štátny vzdelávací program je záväzný dokument, ktorý stanovuje všeobecné ciele vzdelávania a kľúčové kompetencie, ku ktorým má vzdelávanie smerovať. Ciele vzdelávania sú postavené tak, aby sa zabezpečil vyvážený rozvoj osobnosti žiakov.
Štátny vzdelávací program vymedzuje aj rámcový obsah vzdelávania. Je východiskom pre tvorbu školského vzdelávacieho programu, v ktorom sa zohľadňujú aj špecifické podmienky a potreby regiónu. Štátny vzdelávací program vydáva a zverejňuje pre jednotlivé stupne vzdelania Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Zdroj: ŠPÚ

Do kvapky krvi sa zapojilo viac ako 400 darcov

Dobrovoľne darovať krv a pomôcť tak tým, ktorí túto najvzácnejšiu tekutinu potrebujú, sa v novembri rozhodlo celkovo 429 darcov. Tí sa zapojili do Univerzitnej kvapky krvi 2015 na fakultách Univerzity Komenského (UK) v Bratislave.

"Šiestym ročníkom Univerzitnej kvapky krvi sme presiahli počet 2300 darcov krvi, ktorí sa doposiaľ do našej dobročinnej akcie zapojili," povedal rektor UK Karol Mičieta.

Prvenstvo v počte darcov krvi patrí aj tento rok Prírodovedeckej fakulte UK, kde kvapka krvi prebiehala tri dni. Dobrovoľne darovať krv sa tu rozhodlo spolu 161 darcov.

"Na internát martinskej Jesseniovej lekárskej fakulty UK prišlo 79 darcov. Na Právnickú fakultu UK 65, Fakultu telesnej výchovy a športu UK 53, Fakultu managementu UK 36 a Fakultu sociálnych a ekonomických vied UK 35 darcov," informovala o tom vedúca oddelenia vzťahov s verejnosťou UK v Bratislave Andrea Földváryová.

Cieľom Univerzitnej kvapky krvi je podľa jej slov vytvoriť u študentov návyk pravidelného darcovstva najcennejšej tekutiny. Iba na Slovensku sa každoročne spotrebuje približne 180 tisíc transfúznych jednotiek červených krviniek. Darca krvi pritom dokáže pomôcť až trom pacientom. "Jednotka odobratej krvi sa spracováva na tri súčasti - koncentrát červených krviniek, krvných doštičiek a čerstvo zmrazená plazma," vysvetlila Földváryová.

Univerzitná kvapka krvi 2015 sa konala od 3. do 12. novembra na šiestich odberných miestach v rámci fakúlt UK. Túto dobročinnú akciu zorganizovala Univerzita Komenského v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR.

TASR

Ilustračné foto: TASR/Michal Svítok

Cieľom Univerzitnej kvapky krvi je vytvoriť u študentov návyk pravidelného darcovstva najcennejšej tekutiny.

Ministerstvo bude hospodáriť s nižším rozpočtom

Vyplýva to z rozpočtu na rok 2016, ktorý ktorý 20. novembra 2015 schválil parlament. Rezort školstva bude mať k dispozícii celkovo sumu približne 1,23 miliardy eur, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles približne o 266 miliónov eur (17,8 percenta).

Ilustračné foto: TASR/Michal Svítok

Dôvodom sú nižšie financie z Európskej únie vrátane štátnych prostriedkov na spolufinancovanie, ktoré klesnú o 312 miliónov eur. Na budúci rok tak z európskych zdrojov vrátane spolufinancovania bude mať rezort k dispozícii viac ako 137 miliónov eur.

Z rozpočtu ministerstva pôjde viac peňazí napríklad do regionálneho školstva, a to asi 499 miliónov eur, čo medziročne predstavuje nárast o 6,18 percenta. Dôvodom zvýšenia je napríklad financovanie škôl v prírode a lyžiarskych kurzov. Porastie aj normatív na žiaka v regionálnom školstve. Výdavky rezortu školstva na jedného žiaka stúpnu z 2132 eur na 2244 eur.

Viac peňazí z rozpočtu má ísť aj na vysoké školy, a to 465 miliónov eur. Pre tento rok bolo rozpočtovaných 456 miliónov eur. Agentúra na podporu výskumu a vývoja bude mať z rozpočtu ministerstva k dispozícii približne 28 miliónov eur, čo je oproti tomuto roku nárast o tri milióny eur. Peniaze z tejto agentúry sú určené na financovanie projektov vedy a výskumu.

Z kapitoly ministerstva školstva pôjde viac aj na šport, a to takmer 51 miliónov eur, čo je medziročný nárast o 9,9 percenta. ***TASR***

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sto eur pre učiteľov pred Vianocami

Viac peňazí na svojich výplatných páskach by malo uvidieť približne 71 tisíc zamestnancov škôl. Ministerstvo školstva vyčlenilo na mimoriadne odmeny 9,6 miliónov eur, ktoré rozdelilo pedagógom vo výplate za mesiac november.

„Tieto prostriedky sa nám podarilo nájsť v spolupráci s ministrom financií. Viem, že sto eur pred sviatkami zmizne v domácnosti veľmi rýchlo, ale bol by som rád, keby to verejnosť pochopila ako jasný signál, že na finančnú situáciu učiteľov myslíme," povedal minister Juraj Draxler.

„Zároveň platí, že do budúcna treba financovanie školstva nastaviť po novom, trvám na tom, že v ďalšom období musí objem financií na školstvo výrazne narásť a politickú garanciu musí obsahovať už programové vyhlásenie vlády," dodal šéf rezortu. Odmeny sa týkajú učiteľov škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, VÚC, cirkevných a súkromných zriaďovateľov. Sú poskytnuté prostredníctvom dohodovacieho konania.

MŠVVaŠ SR

Ilustračné foto: TASR/František Iván

Cez projekt PRAKTIK sa vzdelalo 495 pracovníkov s mládežou

Celkovo 495 pracovníkov s mládežou a 3252 detí a mladých ľudí sa zapojilo do Národného projektu PRAKTIK. Ten pomohol profesionálnym a dobrovoľným pracovníkom zdokonaliť sa v koučingu, komunikácii či v tímovej spolupráci. Deti a mládež si vyskúšali nové metódy zážitkového učenia počas aktivít na dopravných ihriskách či v táboroch Zaži-to.

Zážitkové tábory

Z celkového počtu 2400 účastníkov v 37 zážitkových táboroch zrealizovaných v siedmich krajoch Slovenska bolo 231 detí rómskej národnosti. Najviac detí a mladých ľudí sa do zážitkových táborov zapojilo v Trenčianskom kraji (390 účastníkov) a v Košickom kraji (388 účastníkov).

Počas projektu sa konalo 40 nepobytových aktivít na dopravných ihriskách, do ktorých sa zapojilo 852 detí. Celkovo sa v rámci projektu uskutočnilo 118 trojfázových vzdelávaní, v ktorých sa vzdelalo 250 profesionálnych a 245 dobrovoľných pracovníkov s mládežou.

K výstupom projektu patrí aj 8 publikácií a 14 videometodík určených nielen pre pracovníkov s mládežou, ale pre všetkých, ktorí zabezpečujú voľnočasové aktivity pre deti a mládež a chcú svoju prácu obohatiť o inovatívne metódy.

Široké spektrum ľudí

„Projekt prispel k zvýšeniu kvality práce s mládežou v celoslovenskom meradle. Prostredníctvom krajských Tematických centier mládeže sa nám podarilo prepojiť subjekty aktívne v práci s mládežou, zástupcov samospráv, štátnej správy, tretieho sektora a vysokého školstva. Vzdelávania priniesli pracovníkom s mládežou inovatívne metódy a inšpirácie. Počas školení si v praxi vyskúšali pripraviť, uskutočniť a vyhodnotiť zážitkové tábory, zaujať a motivovať deti rôzneho veku a cielene ich naučiť niečo nové hravou formou.

Ukázalo sa, že po návrate z tábora Zaži-to boli deti aktívnejšie, či už v škole alebo medzi kamarátmi. Projekt PRAKTIK bol jedinečný tým, že ovplyvnil široké spektrum ľudí, ktorých sa práca s mládežou bezprostredne dotýka," zhodnotila Katarína Hájeková, manažérka Národného projektu PRAKTIK.

Účastníci zážitkového tábora Zaži-to

Národný projekt PRAKTIK (2013 - 2015) umožnil profesionálnym a dobrovoľným pracovníkom s mládežou rozšíriť svoje kompetencie v oblasti zážitkového učenia a neformálneho vzdelávania.

Vedomosti v praxi

Národný projekt PRAKTIK (2013 - 2015) umožnil profesionálnym a dobrovoľným pracovníkom s mládežou rozšíriť svoje kompetencie v oblasti zážitkového učenia a neformálneho vzdelávania. Pracovníci získali skúsenosti najmä v oblasti koučingu, mentoringu, ale aj tímovej spolupráce, zdokonalili sa taktiež v motivácii, komunikácii a v bezpečnosti pri zabezpečovaní podujatí pre deti a mládež. Novozískané vedomosti si mohli vyskúšať v praxi na dopravných ihriskách a pri realizácii pobytových táborov Zaži-to. Vo všetkých krajoch Slovenska (okrem Bratislavského) boli realizované vzdelávania na rôzne témy, ako napríklad globálne vzdelávanie, výchova k ľudským právam, multikulturalizmus, environmentálna výchova a iné, pričom jedným z hlavných úloh bolo priniesť inovatívne zážitkové aktivity pre deti a mládež.

Na realizáciu projektu, ktorý bol spolufinancovaný cez Európsky sociálny fond prostredníctvom Operačného programu Vzdelávanie, bolo určených viac ako 5,2 milióna eur. Projekt realizovala IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Informácie o Národnom projekte PRAKTIK nájdete na ***www.projektpraktik.sk.***

IUVENTA obhájila titul Efektívny používateľ modelu CAF

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže aj tento rok obhájila titul Efektívny používateľ a to ako prvá inštitúcia verejnej správy. Témou kvality sa však zaoberá od roku 2011. Počas tohto obdobia uskutočnila dve samohodnotenia, zapojila sa do Národnej ceny za kvalitu a získala medzinárodne uznávaný titul Efektívny používateľ modelu CAF.

„Ocenenie Efektívny používateľ modelu CAF získala naša organizácia už po druhýkrát a je to určite aj preto, že sme kvalite v našej organizácii venovali veľký priestor. Urobili sme pomerne veľa opatrení na to, aby sa kvalita našej práce odrážala prirodzene vo všetkých procesoch a činnostiach, či už mali vzdelávací, výskumný, metodický alebo servisný charakter. Veríme, že kvalitu našej práce budú môcť posúdiť aj zainteresované strany, partneri, s ktorými realizujeme mnohé z našich súčasných a dúfame, že aj budúcich projektov," hovorí generálny riaditeľ Rastislav Pavlík.

V súvislosti s napĺňaním základného poslania zabezpečuje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže výskumné úlohy, vzdelávacie aktivity a pracuje s informáciami určenými profesionálnym, ale aj dobrovoľným pracovníkom s mládežou a samotným mladým ľuďom. Pripravuje vzdelávacie a školiace aktivity pre profesionálnych a dobrovoľných pracovníkov s mládežou na miestnej, regionálnej a národnej úrovni.

„Pre implementáciu modelu kvality sme sa rozhodli dobrovoľne a k takémuto rozhodnutiu musí každá organizácia dospieť v rámci svojho vývoja samostatne," dodáva metodička pre kvalitu Jozefína Jambrichová.

Európska únia

praktik

Už 25 rokov podporujeme výnimočné talenty a nápady.
www.dakujemeDATALAN.sk

OPRELI SA O NÁS A POHLI SVETOM

Absolútny víťaz CITY DOWNHILL WORLD TOUR, ktorý priniesol adrenalínové zjazdové preteky priamo na Bratislavský hrad.

FILIP POLC

NAJLEPŠÍ DOWNHILL BIKER SVETA

DATALAN

Infokomunikácie | Softvér | Outsourcing | Cloud

Sémantika prináša školám zaujímavé možnosti spolupráce

Zbierať dáta nestačí, podstatné je rozumieť ich významu a využiť ich v praxi. Predstavte si, že je štvrtok večer a vy sedíte v aute na ceste domov. Zrazu sa prudko rozprší. Viditeľnosť je takmer nulová a vás čaká zložitá križovatka, na ktorej už o šiestej poobede bývajú vypnuté semafory. Pamätáte si, že v takomto počasí sa tam vždy „niekto zrazí" a výsledkom sú zápchy. No práve dnes, akoby zázrakom, zostali semafory zapnuté...

V skutočnosti však nemusí ísť o žiaden zázrak, náhodu, či predvídavosť dopravného dispečera. O zapnutí semaforov môže rozhodnúť aj počítačový systém, ktorý vie, že sa rozpršalo, je večer, pracovný deň a na danej križovatke v takom prípade dochádza často k dopravným nehodám. Utópia? Vôbec nie, dnešné technológie už nasadenie takéhoto sofistikovaného systému umožňujú.

Keď dáta dostanú význam

Žijeme vo svete, ktorý je plný rôznych senzorov. Nie je teda problém zistiť, že niekde prší, je tma a semafor na križovatke je vypnutý. Väčšou výzvou je už tieto dáta poskladať do zmysluplného celku a vytvoriť softvér, ktorý ich dokáže využiť.

Preto v DATALANe spúšťame výskumný projekt zameraný práve na sémantické spracovanie a analýzu veľkého množstva dát, ktoré tieto senzory každú sekundu vyprodukujú. V konečnom dôsledku nemusí ísť o inteligentný dopravný systém, stačí, že to bude niečo užitočné. Tento projekt si nechceme nechať iba sami pre seba, preto doň pozývame aj slovenské univerzity či iné akademické výskumné centrá. A ako by mal konkrétne vyzerať?

V prvom rade potrebujeme vyvinúť softvér, ktorý dokáže integrovať údaje z množstva senzorov, a to napriek tomu, že využívajú rôzne rozhrania. Už to samo o sebe je veľká výzva. Druhou výzvou je, že chceme pracovať s významom dát. Nepôjde teda iba o sled jednotiek a núl, ktoré stroj síce spracuje, no nebude im rozumieť. Súčasťou výsledného softvéru preto bude aj modul, ktorý bude anotovať jednotlivé dáta a udalosti sémantickými významami.

Nemrhajme časom a výkonom

To na prvý pohľad vyzerá zložito, preto použijem príklad a pomôžem si pri ňom počasím. Predstavte si meteostanicu, ktorá niekam odosiela dáta ako je napríklad teplota, vlhkosť, rýchlosť vetra, tlak a podobne. V našom prípade už na začiatku určíme, o aké informácie ide a pomocou takzvaného ontologického modelu navrhneme základné vzťahy medzi týmito premennými. Nebudeme teda pracovať s izolovaným prúdom jednotiek a núl, ale so sémantickými dátami v podobe RDF grafov.

Systém nebude musieť tieto dáta neustále prepočítavať, ale rovno bude pracovať s ich významom. Ak sa určitým spôsobom zmení teplota, zvýši sa vlhkosť a narastie sila vetra, bude okamžite vedieť, že prišla búrka. Teoreticky by k tomuto poznatku mohol dospieť aj sám, bez sémantiky. A to tak, že by sme mu nadefinovali scenár búrky a on by dáta zo senzorov s týmto scenárom neustále porovnával. Tým by sme ale strácali čas a zbytočne mrhali výpočtovým výkonom.

Scenárov môže byť priveľa

No narazili by sme i na ďalší problém, a tým je statickosť scenárov. Vrátim sa k doprave. V jej prípade ide o veľmi komplikovaný systém, doslova živý organizmus, ktorý sa nedá zredukovať do niekoľkých nemenných scenárov. Stále totiž pribúdajú nové a tie existujúce sa menia. Tu práve môže pomôcť sémantika a definovanie základných vzťahov medzi sledovanými údajmi.

Vieme napríklad povedať, že znížená viditeľnosť zvyšuje riziko dopravnej nehody, že zníženú viditeľnosť spôsobuje nielen západ Slnka, ale i zlé povetrnostné podmienky. Vieme, že riziko nehôd je zas nižšie na križovatkách s osadenými semaformi, že ráno a večer je na cestách viac áut než cez obed, a podobne.

Definovaním týchto vzťahov vzniká ontologický model, vďaka ktorému dokážeme vytvárať dynamické scenáre udalostí. Ak pribudne nová premenná, po uliciach začnú napríklad premávať vznášadlá, iba ju doplníme do modelu a ten sa na základe toho sám upraví. V kombinácii s prediktívnou analytikou, ktorá dokáže čerpať aj z historických dát, vieme pripraviť systém automaticky a v reálnom čase reagujúci na vzniknutú situáciu. Ak sa vrátim k príkladu z úvodu textu, tento systém sám zapne semafory bez toho, aby mu to niekto v danom okamihu nakázal.

Práve týmto smerom chceme viesť náš výskumný projekt a dúfam, že náš nápad dokáže osloviť aj univerzity. Možnosti ich zapojenia sú totiž veľmi široké. Môžu nám pomôcť s nastavením ontologického modelu, teda s definovaním väzieb a vzťahov medzi jednotlivými premennými. To môže byť úloha aj pre študentov. Tí sa môžu priamo podieľať aj na programovaní výsledného softvéru ak študujú práve túto oblasť. Sústrediť sa môžu aj na integráciu rôznych rozhraní senzorov. Potom môžu byť užitoční pri anotovaní dát. Štatistici a analytici zas môžu nájsť uplatnenie pri prediktívnej analytike. O konkrétnych možnostiach sa vieme s univerzitami porozprávať a nájsť model vhodný pre obe strany. Stačí, aby sa slovenské univerzity aktívne ozvali.

Nové možnosti spolupráce aj využitia špičkových technológií v prostredí škôl sme predstavili aj na konferencii University Day 2015 – pre viac info kliknite na: www.universityday.sk

Autorom článku je Stanislav Levársky, pre-sales konzultant spoločnosti DATALAN.

DATALAN

EuroLeague Women
Košice 2016
KANDIDÁT NA EURÓPSKE MESTO ŠPORTU
GOOD ANGELS
ZAČÍNAME 14. 10. 2015
www.goodangelskosice.eu
LYNX
Informačné systémy
Bezpečnostné riešenia
www.lynx.sk
NESS
www.ness.sk
BIO
BIOTRONIK
excellence for life
www.biotronik.com
labo.sk
Vaše laboratórne vybavenie
www.labo.sk
STABILITA
doplnková dôchodková spoločnosť
www.stabilita.sk
TV JOJ

V Bratislave sa konal zraz dlhých nosov

Svoju nespokojnosť so situáciou v školstve a postavením pedagóga prišlo 5. novembra 2015 pred Úrad vlády SR vyjadriť vyše 300 učiteľov. Protest s názvom Zraz dlhých nosov organizovala Iniciatíva bratislavských učiteľov, na Námestie slobody však prišli aj zástupcovia učiteľov z iných regiónov Slovenska. Učitelia vyjadrili na zhromaždení svoju nespokojnosť so súčasným stavom školstva, svoje názory prezentovali aj transparentmi. Iniciatíva chcela vláde pripomenúť sľuby a naštartovať zmenu zle fungujúceho školského systému na Slovensku.

Ako povedal člen Slovenskej komory učiteľov a jeden z bratislavských učiteľov Branislav Kočan, protestom chcú vyjadriť, aké majú učitelia dlhodobo pocity. "Majú pocit, že ich vodia za nos. Pri každom ďalšom návrhu rozpočtu ostávajú učitelia s dlhým nosom. Tak sme to symbolicky chceli vyjadriť," povedal Kočan s tým, že nespokojnosť tu nie je len počas posledných troch rokov súčasnej vlády, ale problém je tu dlhšie a podobné pocity majú učitelia už 20 rokov.

Foto: SITA/Robert Tappert

Foto: SITA/Robert Tappert

Zraz dlhých nosov mal poukázať na to, že všetky vlády dlhodobo ťahajú učiteľov za nos.

Minister školstva Juraj Draxler súhlasí s tým, že do slovenského školstva musí ísť viac peňazí. Hlavnou politickou garanciou podľa neho musí byť programové vyhlásenie vlády, ktorá vzíde z volieb na začiatku budúceho roku, a ktoré musí obsahovať aj číselný záväzok zvyšovania financií v školstve. Na druhej strane garanciou zvyšovania kvality školstva musia byť podľa Draxlera aj funkčné stavovské organizácie, ktoré bude rešpektovať verejnosť a ktoré budú silným partnerom ministerstvu školstva.

Učitelia odovzdali vláde vrece s papierovými nosmi

Učitelia na druhý deň ráno 6. novembra odovzdali v podateľni Úradu vlády SR veľké plastové vrece s papierovými nosmi od učiteľov, ktoré vyzbierali počas štvrtkového zhromaždenia Zraz dlhých nosov. Ako povedal člen Iniciatívy bratislavských učiteľov Vladimír Crmoman, makety papierových nosov odovzdali za všetkých pedagogických a odborných zamestnancov na Slovensku. Poukazujú tak na to, že všetky vlády dlhodobo ťahajú učiteľov za nos.

TASR, SITA

Naši učitelia v novembri darovali krv

Učitelia vyše 200 materských, základných a stredných škôl sa 19. novembra 2015 zapojili do netradičného protestu. V rámci akcie Deň zdravia – Učiteľská kvapka krvi mohli darovať krv na celom území Slovenska. Týmto podujatím chceli upozorniť na zlý stav školstva. Učitelia absolvovali preventívne prehliadky, prípadne darovali krv. Niektoré školy tak zostali počas tohto dňa zatvorené, na iných pedagógovia pracovali v obmedzenom režime.

Hlavným iniciátormi akcie bola Iniciatíva bratislavských učiteľov. Tá vo vyhlásení uviedla, že zúfalá situácia si vyžaduje činy. „Naším cieľom je nahlas vyjadriť to, čo potvrdzujú rôzne medzinárodné merania. Naše školstvo je v katastrofálnom stave a pomôže mu len to, ak sa o ňom prestane hovoriť a začne sa konať," zdôrazňuje sa vo vyhlásení.

Podľa učiteľov zapojených do Dňa zdravia, platy v školstve sú neporovnateľné s platmi ostatných vysokoškolsky vzdelaných ľudí pracujúcich v štátnom sektore a zaostávajú za platmi učiteľov v susedných krajinách. „Sme presvedčení, že práve zásadným zvýšením platov pedagógov sa musí začať zmena v školstve. Iba spokojný a motivovaný učiteľ je kľúčom ku kvalitnejšiemu školstvu. Často počúvame, že máme byť trpezliví, no čakáme už dosť dlho. Všetky doterajšie vlády sa len prizerajú, ale doteraz nič neurobili. Učitelia preto žiadajú vládu, aby prestala opakovať, že školstvo je jej priorita, a začala reálne konať," dodávajú učitelia.

Foto: TASR/Martin Baumann

Foto: TASR/Martin Baumann

Aj v ružinovskej nemocnici darovali učitelia krv.

Minister podporil myšlienku protestu

Základnú myšlienku protestu podporil aj minister školstva Juraj Draxler. „Je dôležité, aby do slovenského školstva išlo viac financií. Zároveň hovorím, že kľúčový moment budú marcové voľby a zostavovanie programového vyhlásenia vlády. V tomto dokumente sa musí odraziť základná politická garancia, že do školstva pôjde v nasledujúcom období viac financií. Nemôžem ale ako minister školstva povedať, že ma teší, keď sa zatvárajú školy. Rokujem kontinuálne so všetkými, s odborármi, stavovskými organizáciami, ale stretávam sa pomerne často aj s ľuďmi zastupujúcimi Iniciatívu bratislavských učiteľov," uviedol Draxler.

Zdroj: TASR, SITA

KRÍDLA FANTÁZIE 2015

- celoslovenská výtvarná súťaž pomohla zviditeľniť ochorenie svalová dystrofia

Deti so svalovou dystrofiou veľmi radi kreslia, tvoria, maľujú napriek tomu, že v dôsledku svojho ochorenia majú oslabené ruky a ťažko udržia v rukách ceruzku. Radi sa však nechávajú sa uniesť na „krídlach fantázie". Okrem umenia, ktoré deťom so svalovou dystrofiou pomáha liečiť dušu, pomáhajú im aj rôzne pomôcky, napríklad mechanické vozíky, elektrické vozíky, rôzne zdviháky a polohovacie postele.

Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR obohatila svoju tohtoročnú osvetovú kampaň BELASÝ MOTÝĽ o výtvarnú súťaž Krídla fantázie 2015.

Kampaň Belasý motýľ má za cieľ informovať verejnosť o vážnom ochorení svalová dystrofia a získať finančné prostriedky na sociálnu pomoc a nákup kompenzačných pomôcok pre ľudí, ktorí s týmto ochorením žijú. Svalová dystrofia je ochorenie svalov celého tela, spôsobuje bezvládnosť, odkázanosť na pomoc druhej osoby a rôzne pomôcky. Najťažšie formy vyžadujú dýchanie pomocou umelej ventilácie v domácom prostredí. Ochorenie má postupne sa zhoršujúci priebeh, ktorý sa nedá zastaviť a je nevyliečiteľné. Postihuje bábätká, deti aj dospelých.

Celoslovenskú výtvarnú súťaž sme pripravili v spolupráci s občianskym združením PuArt gallery pre žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl, pre deti z centier voľného času a jednotlivcov, aby sa prostredníctvom svojej tvorby zapojili do tohto projektu. Súťaže sa zúčastnilo dokopy 109 škôl, preto využívame priestor v UN, aby sme sa poďakovali všetkým zúčastneným, predovšetkým pedagógom, ktorí podporovali svojich talentovaných žiakov, aby sa do Krídiel fantázie 2015 zapojili.

Projekt Krídla fantázie dáva priestor jedinečnej myšlienke spájania dvoch navonok odlišných svetov, zdravých detí a detí so svalovou dystrofiou. Chceli by sme, aby sa umenie v tomto projekte stalo komunikačným prostriedkom a mostom, ktorý tieto dva svety spojí, pretože umenie nepozná žiadne hranice a limity.

Súťaž založil v roku 2011 výtvarník a zakladateľ o. z. PuArt Gallery Roman Hvizdák. Radi sme nadviazali na tradíciu tejto súťaže. „Krídla fantázie je môj autorský projekt, ktorý som pripravil pre deti s výtvarným talentom. Tento projekt sa volal pôvodne Detská Paleta, ale neskôr v roku 2011 som ho premenoval na Krídla fantázie. Zmenil som názov, ale aj myšlienku. Chcel som cez umenie urobiť aj dobrý skutok alebo niečo podstatné. Krídla 2011 pomáhali detskému domovu a bolo sa treba niekam posunúť, tam kde chcú spolupracovať. Tak som oslovil Organizáciu muskulárnych dystrofikov" vyjadril sa Roman.

Deti tvorili na tému:
1. Vaša pomoc – naše krídla
2. voľná téma

Súťažilo sa v kategóriách:
1. kategória 6 – 10 rokov
2. kategória 11 – 15 rokov
3. kategória nad 16 rokov
(len ľudia s nervovosvalovými ochoreniami)

Nesúťažná kategória „In memoriam“ bola určená ako spomienka na našich členov, ktorí už žiaľ, nie sú medzi nami, ale krásne maľovali a zanechali po sebe výtvarné diela. Prišli nám krásne kresby Tomáška a Janka Urbaníkovcov zaslané ich maminkou Evou Urbaníkovou.

Diela, vytvorené rôznymi výtvarnými technikami, ktoré k nám, do centrály OMD v SR poštou, či osobne prostredníctvom milých návštev prichádzali, svedčia o nespútanej detskej fantázii. Veľmi nás tešilo, keď deti zaujala téma Vaša pomoc- naše krídla, teda priateľstva a vzájomnej pomoci kamarátom v núdzi, s obmedzenou možnosťou pohybu. Vyzvali sme deti, aby sa nechali unášať na „krídlach fantázie“.

Naša asistentka Peťka sa vracala z pošty s plnými rukami veľkoformátových obálok a balíčkov všemožných tvarov. Každé otvorenie obálky bolo malou slávnosťou a radosťou po ich rozbalení. Diela, či už maľby, keramiky alebo obrazové textílie sú farebne pozitívne a niektoré z nich plné radostných zážitkov s ich priateľmi, ktorým by radi pomohli, či pomáhajú. Deti často zobrazovali metaforickú ochranu a pomoc v podobe ochranných rúk, anjelov, motýlích víl, motýlích krídel, mýtických zvierat.

Zo spojenej školy internátnej z Levoče k nám prileteli anjelské krídla pre nášho člena Stanka Paška zhotovené z cukrárenských papierových košíčkov. Spolužiaci Stanka spolu s ním mu vytvorili krídla, aby mu dopomohli k letu.

5. marca 2015 zasadla u nás v Organizácii muskulárnych dystrofikov v SR odborná porota. Tá mala neľahkú úlohu určiť víťazov z tohto početného množstva zaslaných diel. Polovicu nášho sídla na Vrútockej 8 v Bratislave pokrylo krásne fantazijné farebno, teda 1094 výtvorov zo 109 škôl a od 14-tich jednotlivcov z celého Slovenska.

Porota bola zložená z: Romana Hvizdáka - riaditeľa o. z. PUART GALLERY a výtvarníka, Andrey Madunovej - predsedníčky organizácie, PaedDr. Kolářovej Denisy - terapeutky, reflexologičky a výtvarníčky, Mgr. art. Lucii Grejtákovej - výtvarníčky, známeho slovenského výtvarníka Erika Šilleho, herečky a čestnej predsedníčky OMD v SR Anky Šiškovej, a študentky VŠVU v Bratislave, fotografky a výtvarníčky Kvetky Bobákovej.
Trošku sme sa obávali ako to zvládnu, najmä, ak má každý svoje vlastné kritériá na kvalitu a zobrazenie diel. Nám sa všetky obrazy páčili, ťažko by sme vedeli určiť víťazov. Ale porota nás príjemne prekvapila. Jednoducho sú to odborníci. Krásne sa dopĺňali a počúvať ich „dišputy“ bolo veľmi obohacujúce. Po neľahkej trojhodinovej práci dospeli k finálnemu vyhodnoteniu. 57 víťazov a 7 víťazných škôl. Výsledky boli zverejnené 8. apríla 2015 na www.belasymotyl.sk.

Tento projekt nám priniesol veľa radosti, krásnych obrazov a veľa pozitívnych emócií.
Ku svojim pekným kresbám pripájali aj pekné listy. Zo Spojenej školy z Dudiniec nám napísali: „Milí organizátori, zasielame Vám tri súťažné práce na tému Vaša pomoc, naše krídla. Táto téma žiakov zaujala a radi sa do súťaže zapojili. Každý chcel vyjadriť svoju myšlienku, len vek im ešte nedovolil to dať na papier presne podľa svojich predstáv. Najviac sa u našich žiakov skloňovalo slovo priateľstvo, ktoré považovali za dôležité aj medzi postihnutými deťmi. Ďalšou témou bola láska alebo srdce, ktoré majú všetky deti rovnaké. Dúfam, že Vás práce zaujmú aj keď nevyhrajú. Je to mimoriadna práca, ktorú robíte pre deti. Nech sa Vám darí naďalej spájať zdravé a choré detičky.“ Mgr. Gajdošíková Monika, triedna učiteľka výtvarného odboru ZUŠ. Alebo nám napísala aj pani učiteľka Darina Jurčiová, triedbna učiteľka dvoch súrodencov, Evky a Branka Paľovcov, ktorí obaja trpia svalovým ochorením a poslala nám ich pekné kresbičky.
Pani učitelka Sedláková zo Základnej školy v Drieňovskej Novej Vsi (okres Prešov) nám napísala: „Do tejto súťaže sme sa rozhodli zapojiť preto, lebo v našej dedine žije chlapec, ktorý má svalovú dystrofiu. Dokonca začal chodiť do našej základnej školy. Sme malá škola- do štvrtého ročníka. Máme spojené triedy. Nemáme zameranie na výtvarnú výchovu, no aspoň z každého ročníka posielame práce.“

Odovzdanie cien oceneným autorom prebehlo 9. júna 2015 o 17.30 na Hlavnom námestí v Bratislave, počas Koncertu belasého motýľa. Tým, ktorí si osobne nemohli prísť prevziať plakety, boli zaslané poštou.

Ocenené práce sme prezentovali:

9. máj, 9.00 – 18.00, Aircraft SportHouse, Ivanská cesta 30/B
Forma prezentácie: banner s ocenenými prácami
Turnaj belasého motýľa, celoslovenský turnaj v hre boccia v Bratislave.

1. – 30. jún, Café Luxor, Bratislava
Forma prezentácie: inštalácia 11 obrazov

2. – 11. jún, Hviezdoslavove námestie, Bratislava
Forma prezentácie: banner s ocenenými prácami
Zahájenie výstavy bude počas tlačovej besedy 2.6., 11.00

5. – 7. jún, Avion Shopping park, Bratislava
Forma prezentácie: originály na drevených podstavcoch

Súčasťou kampane bol aj DEŇ ĽUDÍ SO SVALOVOU DYSTROFIOU, počas ktorého sa našim dobrovoľníkom podarilo vyzbierať do prenosných pokladničiek sumu 19.181,61€. Takto získané finančné prostriedky používáme na pomoc členom, ktorí potrebujú doplatiť za kompenzačnú pomôcku, alebo získať takú, na ktorú štát neprispieva.

Andrea Madunová,
Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR
Vrútocká 8, 821 04 Bratislava
Tel.: 02/4341 1686
www.omdvsr.sk

Viac na www.belasymotyl.sk.

NAŠIM UČITEĽOM Z LÁSKY

V čase, keď sme začali tento rozhovor, výkonnému riaditeľovi spoločnosti SWAN, a. s. Martinovi Mosnému príde SMS s informáciou, že počet zákazníkov 4ky prekročil hranicu 70-tisíc. Štvrtý mobilný operátor sa stáva súčasťou viacerých domácností. Zároveň v dnešnom vydaní Učiteľských novín nájdete Vianočné kupóny pre učiteľov, vďaka ktorým môžete získať za 4 eurá bonusový kredit až 16 eur. Viac o výhodnej ponuke prezradil Martin Mosný.

Nový mobilný operátor prichádza so zaujímavou ponukou pre učiteľov. Čo vás k tomu motivovalo?

Spoločnosť SWAN je tretím najväčším poskytovateľom internetu na Slovensku, aktívne budujeme plnohodnotnú mobilnú sieť. Celkovo je v našom materskom holdingu DanubiaTel zamestnaných viac ako 700 ľudí. Sme slovenský operátor, so slovenskými majiteľmi a zamestnancami, ktorí vyšli zo slovenských škôl. Aj preto si ako firma, ktorá je odkázaná na schopnosti a znalosti svojich zamestnancov, možno viac ako akákoľvek iná, uvedomujeme, že závisíme od úrovne vzdelávania na Slovensku. Toto je drobné vyjadrenie našej vďaky tým, cez ktorých ruky prechádzajú tisíce talentovaných žiakov a študentov.

Ako môžu naši čitatelia získať učiteľský bonus od 4ky?

Veľmi jednoducho. Stačí, ak s Vianočným kupónom od 4ky a svojím občianskym preukazom prídu na najbližšiu poštu, kde si zakúpia novú SIM kartu s predplatenou službou Moja 4ka. Automaticky im po predložení kupónu pripočítame bonusový kredit 4 eurá. Ďalších 8 eur v podobe bonusového kreditu získajú všetci tí, ktorí si zároveň s kúpou novej SIM karty k nám prenesú svoje súčasné číslo od iného operátora. Prenos telefónneho čísla je tiež možné zrealizovať na každej pošte a trvá zhruba 4 pracovné dni.

Nový mobilný operátor prišiel v kampani so sloganom „Byť štvorkárom sa oplatí". Nebáli ste sa, že si tým poštvete proti sebe pedagógov i rodičov?

Ja sám som štvornásobný otec a veľmi mi záleží na tom, aké známky nosia moje deti domov. Napriek tomu súhlasím s tým, že byť 4károm sa oplatí. 4ka priniesla na slovenský trh jednotné ceny. Minúta hovoru vo všetkých sieťach, SMS správa či megabajt dát stojí rovnako – 4 centy. Predbehli sme európsku úpravu a dali sme zákazníkom výhodné ceny telefonovania aj v rámci EÚ. Pre učiteľov teraz prinášame ešte ďalšiu jedinečnú výhodu a môžu telefonovať, posielať správy, dátovať za 3,5 centa z celého Slovenska.

Ing. Martin Mosný - výkonný riaditeľ SWAN, a.s.

Učitelia sú dnes často v kontakte s rodičmi aj žiakmi elektronicky, či už cez e-mail alebo cez sociálne siete. Navyše internet potrebujú aj k príprave na vyučovanie. Oplatí sa im prejsť do 4ky?

Určite. Nielen pre učiteľov máme výhodnú ponuku v podobe dátového balíka 4G GIGA. Za 1 euro si môžu aktivovať službu, vďaka ktorej môžu počas nasledujúcich 30 dní využiť až jeden gigabajt dát v našej sieti.

Ako reagovali zákazníci na príchod 4ky?

Z reakcií zákazníkov vieme, že najviac sa im pozdáva jednoduchosť a transparentnosť. Napríklad už nemusia riešiť odkiaľ, kam, do akej siete volajú, či počítať od ktorej minúty sa vám volania oplatia. Zároveň si pochvaľujú proces nákupu a dobíjania kreditu. Ďalšou novinkou je napríklad aj kredit, ktorý vám viac neprepadne. Naša ponuka je atraktívna vďaka svojej zrozumiteľnosti. Dôležitým aspektom je určite aj dostupnosť, pretože ľudia môžu naše produkty nájsť na viac ako 1500 pobočkách Slovenskej pošty po celom Slovensku. Ďalej sa našim novým zákazníkom páči aj cenová výhodnosť oproti konkurencii.

Prichádza 4ka aj so zaujímavými telefónmi?

Na úvod sme sa rozhodli prísť s ponukou štyroch telefónov, ktoré pokrývajú spektrum požiadaviek zákazníkov od tých najjednoduchších až po 4G smartfóny. Z týchto produktov sa zatiaľ najlepšie predáva ten najjednoduchší, najlacnejší a je úspešný v zákazníckom segmente, ktorý je citlivý na cenu. Avšak veľmi dobre sa predáva aj smartfón s cenou pod 100 eur, ktorý svojimi parametrami prevyšuje aj drahšie modely. Naše portfólio budeme pochopiteľne postupne obmieňať.

Ako je na tom 4ka s pokrytím? Je k dispozícii na celom Slovensku?

Naše hlasové a dátové služby sú dostupné na celom Slovensku, teda pre viac ako 99 % obyvateľov. Zároveň aktívne budujeme aj svoju najmodernejšiu 4G sieť pre tých, ktorí chcú kvalitný a rýchly internet. Do Vianoc bude dostupný pre polovicu populácie.

Na záver ešte jedna učiteľská. Akú známku by ste dali 4ke za prvé týždne pôsobenia?

Patrilo by sa dať štvorku, ale ja dám 4 jednotky. Z matematiky je to jasná jednotka, pretože naši zákazníci si vedia jednoducho spočítať, koľko zaplatia a nemusia spĺňať rôzne podmienky ako u konkurencie. Zo zemepisu je to tiež jednotka, pretože 4ku už poznajú a je dostupná na celom Slovensku. Z cudzích jazykov je to rovnako jednotka, pretože so 4kou voláte z celej EÚ len za 4 centy a v akejkoľvek reči. A za jedna je to aj z informatiky, pretože prináša mimoriadne výhodné dátovanie v našej sieti s dátovým balíkom 4G GIGA.

UČITEĽSKÁ CENA
3,5 CENTA
1 MIN / 1 SMS / 1 MB
na celom Slovensku

PÁLI VÁM TO?

S VÝHODAMI 4KY MÔŽETE VŽDY RÁTAŤ

Poďte a počítajte spolu s nami.

Za kúpu SIM karty **Moja 4ka** s kreditom 4 €, ktorú si aktivujete na každej pošte, získate:

- 4 € bonusový kredit navyše za kúpu novej SIM karty,
- 8 € ďalší bonusový kredit navyše ak si s kúpou novej SIM karty zároveň prenesiete vaše telefónne číslo do 4ky,
- a niečo navyše, za vaše úsilie pri práci a výchove detí, získavate ešte jedinečnú učiteľskú cenu 3,5 centa za 1 minútu, 1 SMS alebo 1 MB prenesených dát na Slovensku.

Kúpou SIM karty Moja 4ka môžete získať až 16 € kreditu a využiť ho napríklad na:

- 400 minút do všetkých sietí alebo,
- 400 SMS alebo,
- až 16 GB dát v podobe 16-tich dátových balíkov **4G GIGA.**

Ako na to?

Stačí sa zastaviť na ktorejkoľvek pošte a predložiť doleuvedený kupón s jedinečným kódom spolu s vaším občianskym preukazom. Učiteľskú cenu vám bezodkladne aktivujeme po úspešnej aktivácii vašej SIM karty **Moja 4ka.** Jedinečný kód je možné si uplatniť len raz. Nie je možné ho kombinovať s inými zľavami. Túto jedinečnú ponuku je možné využiť do 31. 12. 2015.

4KA
VÁŠ SLOVENSKÝ OPERÁTOR

Poskytovateľom služby je spoločnosť SWAN, a.s., Borská 6, 841 01 Bratislava, IČO 36 680 202, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č. 2958/B.

VIANOČNÝ KUPÓN PRE UČITEĽOV
Kód UCN4xKa
Platí do 31. 12. 2015

JA SOM NA DÔCHODOK
MYSLEL VČAS!

Pilier vášho dôchodku

STABILITA
doplnková dôchodková spoločnosť

www.stabilita.sk | bezplatná infolinka 0800 11 76 76

cc. Design by www.ccgroup.sk

Vianočné prázdniny

Už o chvíľu tu máme najkrajšie sviatky v roku – Vianoce.
S Vianocami však okrem toho prichádzajú aj školské prázdniny, keď zostávajú doma žiaci, pedagógovia a zamestnanci škôl. Školáci si oddýchnu od školy presne 16 dní.
Vianočné prázdniny začínajú tento rok 23. decembra (streda) a potrvajú až do 7. januára 2016 (štvrtok).
Školské vyučovanie sa tak začne 8. januára 2016 (piatok).

„Prajeme vám krásne vianočné sviatky a všetko dobré v Novom roku 2016“

Ilustračné foto: SITA/Jozef Jakubčo

Súťaž KRÍŽOVKA - Vyhrajte KNIHU

Tajničku nám pošlite do 7. januára 2016 na korešpondenčnú adresu redakcie: **Učiteľské noviny o.z., Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava.** Správne znenie tajničky môžete posielať aj na mailovú adresu redakcie: **redakcia@ucn.sk.** Do predmetu mailu uveďte - Súťaž KRÍŽOVKA.
Troch súťažiacich, ktorí pošlú správne znenie tajničky, odmeníme zaujímavými knižnými titulmi.
Mená výhercov uverejníme v nasledujúcom čísle Učiteľských novín a na našej webovej stránke **www.ucn.sk.** Účasťou v súťaži dáva súťažiaci súhlas na uverejnenie a použitie svojich osobných údajov.

V dolinách, keď za večera zaznie zvonov hlas, z neba na zem, keď pozerá prvej hviezdy jas, Vianoce sa u Vás slávia, s prianím šťastia, zdravia, pripája sa ...

	dom	obyvateľ Očovej	meno pretekára F1 Raikönena	české mužské meno	sumerská podstata bytia		ukrajin. mužské meno	diabetic kidney disease	písmeno gréckej abecedy	povzdych
stranou						jedna, po rusky / opak pravej				
2										
vo vlastnom byte					pomoc, po angl. / nepríjemný hmyz				exotické ovocie	vyvaľujú oči
omotaj				zn. televízorov / opotrebov. trením				lunar orbiter / časti dní		
skr. pre valutu			koncovka priezvisk / mužské meno				nula / sporiť (expr.)			
ženské meno						kúpeľné mesto / útok (kniž.)				
	patriace bibl. prvej žene	1 / kysucká obec								
vládca					číslovka / tisíce kilogramov				šaty	mačkovitá šelma
batoh				počítačový kláves / diel, po česky				oersted (zn.) / zosilnený súhlas		
ruské jazero			pas, občiansky / voltampér (zn.)							
3						príslušník starovek. národa v Hispánii				
krajce chleba (expr.)						dromedár				

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk Autor: M. Kupčo

Cena Škola roka putuje do Červeného Hrádku

Súčasný ročník Celoštátnej súťaže športovej aktivity základných a stredných škôl v SR v školskom roku 2014/2015 má svojho víťaza.
Slávnostné ocenenie Škola roka odovzdala Slovenská asociácia športu na školách Základnej škole s materskou školou v Červenom Hrádku v okrese Zlaté Moravce. Súťaž prebiehala v kategóriách základné školy (ZŠ) do 300 žiakov, ZŠ nad 300 žiakov, Stredné školy (SŠ) chlapci a SŠ dievčatá. Úspešnosť zapojených škôl sa merala na základe výkonnosti športovcov a športových družstiev. Dôležitými kritériami však bola aj samotná účasť na rôznych súťažiach a výchovná činnosť spojená so zapájaním sa do Programu olympijskej výchovy, či do environmentálnych aktivít.

Zdroj: TASR

Najžiadanejšia vysoká škola je v Martine

Najžiadanejšou vysokou školou z hľadiska záujmu uchádzačov o štúdium je za rok 2014 Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine.
Uvádza to hodnotenie nezávislej rankingovej a ratingovej agentúry ARRA, ktorá hodnotila činnosť celkovo 112 slovenských fakúlt, 104 verejných a osem súkromných vysokých škôl.
Fakulty boli rozdelené do 11 skupín podľa odborov. ARRA sa pri hodnotení opierala o verejne dostupné údaje o kvalite vzdelávania a výskumu, hodnotenie pozostávalo z 20 indikátorov.

Zdroj: TASR

Peter Pellegrini navštívil školu v Zubrohlave

V pondelok 16. novembra 2015 bol na Základnej škole s Materskou školou v Zubrohlave veľmi výnimočný. Výnimočný v tom, že na pôde našej školy sme privítali predsedu Národnej rady Slovenskej republiky Petra Pellegriniho.

Predseda parlamentu prijal pozvanie od riaditeľky školy a celá škola sa na návštevu veľmi tešila.
Peter Pellegrini dodržal slovo a v presne naplánovaný čas po príhovore riaditeľky a krátkom programe žiakov sa prihovoril zamestnancom školy.
Úprimne poďakoval všetkým, že mohol navštíviť školu, ktorá chce napredovať vo všetkom, čo ponúka ministerstvo školstva a jeho ďalšie organizácie, ktoré vytvárajú podmienky na to, aby naša škola mohla byť číslom jedna vo všetkých aktivitách.
Spomenul tiež dôležitosť IKT, nezabudol pripomenúť, že je veľmi dôležité zachovať si kultúrne tradície a hodnoty nielen v obci, ale aj v rámci slovenského štátu. Našej škole sa to podarilo, nakoľko zahrnula do svojho ŠVP predmet regionálna výchova.
Po príhovore a slávnostnom otvorení počítačovo-tabletovej učebne si predseda parlamentu pozrel školu. Počas prechádzky v priestoroch školy sa Peter Pellegrini dozvedel to, ako fungujú. Oboznámil sa s aktivitami školy, ktorá sa zapája do všetkých projektov v takom rozsahu, aký dokáže obsiahnuť. Každá trieda je vybavená interaktívnou tabuľou, už druhý rok fungujú s internetovou triednou knihou. Škola má nové multifunkčné ihrisko, nové dopravné ihrisko a snaží sa vybudovať deťom aj workoutové.
Škola je zapojená do Erasmusu, do projektu Dielne 2 a do mnohých ďalších projektov.
Tento rok bola škola úspešná pri vybavovaní dotácie na rozšírenie kapacít materských škôl a začína nadstavovať triedy pre deti v materskej škole, ktorých je čoraz viac. Práve spomínaná materská škola funguje celý školský rok, obidva mesiace cez hlavné prázdniny a všetky sviatky je škôlka otvorená.
Pripomenuli sme, že môžeme konkurovať Bratislave, nakoľko prevádzkové hodiny MŠ a ŠKD sú do 17.00 hod. Po prehliadke školy Peter Pellegrini nevynechal ani diskusiu so zamestnancami školy, kde sa všetci zhodli na tom, že v dnešnej dobe platí, "buď sa ti chce alebo sa ti nechce."
Milá návšteva školy sa skončila pozdravením s pedagógmi a ostatnými zamestnancami, ktorí boli nadšení, že sa mohli stretnúť s osobnosťou, ktorá priniesla nový vietor do plachiet školstva.
Pán predseda, ďakujeme za čas, ktorý ste nám venovali.

Mgr. Renáta Pavčová
riaditeľka ZŠ v Zubrohlave

Pellegrini: Samosprávy by mali mať podiel na odmeňovaní učiteľov

Na 7. zjazde Odborových zväzov pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, ktoré sa konalo na Štrbskom Plese, súčasný predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini 27. novembra zdôraznil, že na odmeňovaní učiteľov by mali mať podiel aj samosprávy.
„Často sa zabúda na to, že za mnohé veci je dnes už zodpovedná samospráva, a nie štát. Či už je to aj stav budov, ktoré sú vo vlastníctve miest a obcí. Zriaďovateľom škôl, teda mestám, obciam a vyšším územným celkom (VÚC), naozaj nič nebráni, ak považujú školstvo za svoju prioritu, aby doložili zo svojho rozpočtu prostriedky aj na zvýšenie miezd pedagógov," upozornil Pellegrini.
Je to podľa neho na dlhšiu debatu, avšak povzbudil mestá a obce, ktorým to rozpočet dovoľuje, aby to, že školstvo je ich prioritou, prejavili aj takýmto zvýšením mzdových prostriedkov. „A to nielen na Vianoce, ale aj možno nejakým príplatkom každý mesiac," zdôraznil Pellegrini.
TASR

Aby sa počuté jasne spojilo s videným v praxi

Vyučovací predmet občianska náuka zahŕňa aj základné učivo z politológie. Študenti sa tak zoznámia so základnými pojmami v oblasti politológie ako sú napríklad parlament, voľby, hlasovanie, zbierky zákonov, vláda, prezident, právomoci jednotlivých zložiek...

Aby sa počuté spojilo s videným, naša škola, Gymnázium Ladislava Dúbravu v Dunajskej Strede, aj tento rok zabezpečila návštevu Parlamentu Slovenskej republiky v Bratislave, ktorá sa konala predposledný septembrový deň. Študenti tak mali možnosť prehliadnuť si budovu, vo vestibule im bol poskytnutý odborný výklad o štátnych symboloch, zúčastnili sme sa aj besedy s poslancami, videli sme priame hlasovanie o nových zákonoch. Po návšteve budovy Národnej rady Slovenskej republiky sme navštívili aj Bratislavský hrad, kde sme si pozreli výstavy spojené s odborným výkladom o histórii hradu a o dejinách Slovákov.

PaedDr. Bea Pácalová

Študenti dunajskostredského gymnázia pred budovou Národnej rady Slovenskej republiky

Netradičná a pútavá výstava v Múzeu školstva a pedagogiky

Múzeum školstva a pedagogiky oslávilo svoje štyridsiate piate výročie otvorením výstavy zameranej na ukážky z toho najvzácnejšieho, najreprezentatívnejšieho zo zbierkového fondu. Prvýkrát boli predstavené výsledky múzejnej práce iným spôsobom ako tomu bolo doteraz, umocnenými zvoleným architektonicko-výtvarným a grafickým riešením celej expozície.

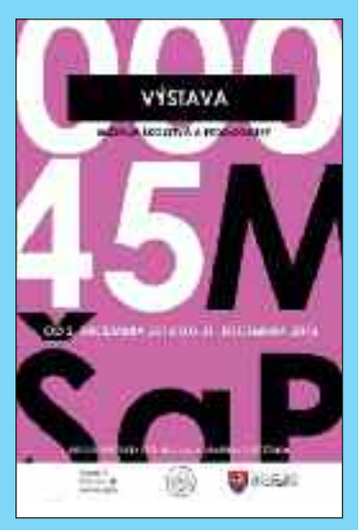

Základ výstavného projektu tvorí dvanásť najstarších, najvzácnejších či jedinečných predmetov z 15. - 20. storočia prezentujúcich pestrú skladbu takmer 40-tisícového zbierkového fondu. Niektoré z nich i v historickom vývojovom rade, ako sú školské tašky, šlabikáre, vysvedčenia, aby návštevník panoramaticky videl zmeny, ktorými školské predmety a s nimi i školstvo prešlo.
Celú výstavu dopĺňa audiovizuálna prezentácia dejín Múzea školstva a pedagogiky od počiatkov školského múzejníctva na Slovensku, cez zakladateľov múzea až po súčasnosť.

Výstava je pre verejnosť sprístupnená od **2. decembra 2015 do 31. decembra 2016.**
Miesto: Hálova 16, Bratislava - Petržalka (prístavba budovy SPŠ Elektrotechnickej). Viac info na www.msap.sk.

VÝSKUMY.sk

Nechajte si platiť za surfovanie

Jeden zo spôsobov, akým sa môžete zapájať do internetového projektu, je možnosť zúčastniť sa internetových prieskumov.

V prieskumoch sa môžete vyjadrovať k otázkam z rôznych oblastí, posudzovať rôzne nové návrhy, a tak svojimi názormi a odpoveďami ovplyvňovať rozhodnutia rôznych firiem, spoločností či inštitúcií.

V online prieskumoch môžete hodnotiť reklamy, svoju spokojnosť s výrobkami či službami, môžete testovať nové produkty, alebo hodnotiť webové stránky.

Na internetovom paneli realizujeme rôzne typy projektov:

- ☐ **Ad-hoc výskumy, podľa požiadaviek klienta,** ktorý na základe odpovedí respondentov určí svoju marketingovú stratégiu alebo si pripraví plán do budúcna, nastaví optimálnu cenu či spustí marketingovú kampaň. Výsledky prieskumov realizovaných pre konkrétneho klienta patria len klientovi a nemôžeme ich zverejňovať.
- ☐ **Lukratívne prieskumy,** ako napríklad ochutnávky nápojov, kde po prihlásení sa do prieskumu a splnení regrutačných kritérií zasielame vzorky nápojov na testovanie poštou.
- ☐ **Rôzne PR prieskumy** na rôzne aktuálne témy. Výsledky týchto prieskumov sú voľne dostupné.
- ☐ **Medzinárodné štúdie** typu Digital Life, Mobile Life, do ktorých sa zapája vždy viacero krajín.

www.vyskumy.sk

Dôvody, prečo sa zapojiť

- Každému, kto sa na stránke www.vyskumy.sk zaregistruje, garantujeme, že za svoju účasť na internetovom projekte bude odmenený.
- TNS mince získate za relatívne krátky čas. Stačí, keď sa budete pravidelne zapájať do internetových prieskumov, stiahnete si aplikáciu Odmeňovač a budete sa zapájať aj do ďalších zaujímavých projektov.
- Bonusové TNS mince získate pri registrácii, pri pozvaní kamaráta do iPanelu ako aj pri ďalších aktivitách.
- Ak sa zapojíte do rôznych súťaží uskutočnených na www.vyskumy.sk, máte možnosť byť zaradený do losovania a získať ďalšie atraktívne ceny.
- Do internetových prieskumov sa môžete zapojiť vtedy, keď Vám to vyhovuje a na svoje odpovede môžete využiť toľko času, koľko potrebujete.
- Svojou účasťou na iPaneli sa stanete súčasťou najväčšej agentúry pre prieskum trhu nielen na Slovensku, ale aj na celom svete.

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH MERANÍ VZDELÁVANIA

Operačný program VZDELÁVANIE

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

ZVYŠOVANIE KVALITY VZDELÁVANIA NA ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKOLÁCH S VYUŽITÍM ELEKTRONICKÉHO TESTOVANIA

Národný projekt

ZVYŠOVANIE KVALITY VZDELÁVANIA

na ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania

Objektívne – Moderne – Bezpečne

Projekt E-test v číslach a faktoch:

- **Viac ako 5 600** vyškolených pedagogických pracovníkov
- **Zapojených 1 659** plno organizovaných ZŠ a SŠ, viac ako 145 500 otestovaných žiakov
- **Vznik širokej škály testových úloh** zo SJL, MJL, SJSL, ANJ, NEJ, RUJ, MAT, FYZ, CHEM, BIO, DEJ, GEO, INF, OBN, čitateľskej, matematickej, finančnej, štatistickej a prírodovednej gramotnosti
- **Vytvorenie elektronickej banky úloh,** ktorá obsahuje 45 tisíc testových úloh pre ZŠ a SŠ
- **Overenie online a offline** elektronickej formy certifikačného testovania (E-Maturita 2015, E-Testovanie 9-2015, E-Testovanie 5-2015)
- **Vytvorenie užitočných publikácií** pre pedagogickú prax na školách
- **Uľahčenie práce** pedagógom ponukou tzv. Učiteľského testovania
- **Výskum pridanej hodnoty** vo vzdelávaní zo SJL (vo všetkých štvorročných SŠ na Slovensku)

Moduly programu Druhý krok pre jednotlivé ročníky

Aby dieťa zvládlo

prechod z materskej školy

do základnej školy potrebuje si osvojiť nové zručnosti, ako napríklad kontrolovanie svojich impulzov a reagovania, sústredenie sa či dodržiavanie pravidiel. Druhý krok pomáha učiteľom rozvíjať u detí tieto zručnosti ako aj sebadôveru, ktoré potrebujú na to, aby sa dokázali prispôsobiť celodennému učeniu. Deti sú fascinované kartami programu, interaktívnymi pesničkami, hrami a najmä obľúbenými bábkami – hyperaktívnym šteniatkom, pomalým slimáčikom a pokojným, rozvážnym zajačikom.

Prváčikovia

sa už cítia byť veľkými. Už nie sú viac tými najmladšími, rýchlo sa učia a rýchlo dozrievajú . Pre svoj sociálno-emocionálny rozvoj potrebujú také zručnosti ako schopnosť vedieť sa upokojiť, vychádzať s ostatnými a používať empatiu.

V druhom ročníku

žiaci získavajú pocit nezávislosti, uvedomovanie si seba samého a sú pripravení samostatne riešiť problémy. Učitelia využívajú lekcie v programe, aby rozvíjali u detí také zručnosti ako napríklad vyhnúť sa nadradenosti a povýšenosti, byť pozorným a počúvať, dokončiť si úlohy a vedieť prejaviť súcit. Sú to všetko zručnosti, ktoré vedú k budovaniu sebadôvery a k dosahovaniu úspechu v škole.

V treťom ročníku

robia žiaci výrazný skok, ako v učení, tak aj v sociálnom správaní, čítajú náročnejšie knihy, častejšie sa zúčastňujú kooperatívnych aktivít, a tak získavajú ďalšie nové skúsenosti. Program Druhý krok má pripravené hry na rozvoj psychických procesov, ktoré uľahčujú deťom získavať zručnosti ako napr. regulovať si svojej úzkosť a sklamanie a pracovať spolu s ostatnými tak, že dokážeme rešpektovať jeden druhého.

Keďže žiaci

štvrtého ročníka

už majú oveľa viac interakcií so svojimi vrstovníkmi, Druhý krok kladie dôraz na posilnenie takých zručností ako účasť na spoločnej konverzácii, dávanie komplimentov, kontrola silných intenzívnych citov a emócií a zodpovednosť za seba samého. Budú sa im páčiť príbehy, v ktorých sa budú učiť riešiť každodenné detské problémy a pokojne a rozvážne reagovať pri hádkach a zvadách.

Žiaci piateho ročníka

kladú dôraz na sociálny status v skupine, a preto potrebujú zručnosti potrebné na zvládnutie klebiet a nátlaku vrstovníkov. Potrebujú zručnosti, ktoré by im pomohli regulovať, kontrolovať seba samého, aby mohli dobre fungovať v triednej skupine a učiť sa a práve tie získajú prostredníctvom Druhého kroku.

www.druhykrok.eu

DRUHÝ KROK

KROK KU ŠKOLE BEZ ŠIKANOVANIA

Bilíčka – noblesná dáma v najlepších rokoch

Gymnázium Bilikova v bratislavskej Dúbravke oslávilo štaridsiatku. Spomínalo sa, bilancovalo, ďakovalo, no najmä opäť trávilo čas so svojimi niekdajšími spolužiakmi, učiteľmi, riaditeľmi, priateľmi.

Generálny riaditeľ TA3 Martin Illavský, diplomat Miroslav Lajčák, minister školstva Juraj Draxler, mnohí úspešní reprezentanti vo volejbale, Adriana Krnáčová-Gutleberová, primátorka hlavného mesta ČR Prahy, Dana Planková-Čahojová – starostka Karlovej Vsi či hostiteľ, dúbravský starosta Martin Zaťovič. Tých všetkých spájajú nielen úspechy, ale aj škola, Gymnázium Bilikova. Významných absolventov je však oveľa viac.

Za štyridsať rokov, ktoré si gymnázium nedávno v Dome kultúry Dúbravka pripomenulo, vyšlo zo školy viac než sedemtisíc absolventov a absolventiek. Jedna z nich, ktorú netreba zvlášť predstavovať, akciu moderovala. Adela Banášová sprevádzala „Bilíčkarov" ich večerom, večerom spomienok, spevu, tanca, no najmä príjemných stretnutí po rokoch. Úlohy spolumoderátora sa chopil Ján Dančík, súčasný riaditeľ gymnázia.

Dáma v najlepších rokoch. Takto nazvali svoju školu žiaci, učitelia a jej vedenie. Okrem súčasného riaditeľa prišiel aj Milan Antala, prvý riaditeľ, ktorý školu viedol viac než tridsať rokov.

Foto DN Lucia Marcinátová

Moderátorka Adela Banášová sprevádzala Bilíčkarov ich večerom.

Foto DN Lucia Marcinátová

Dúbravské Gymnázium Bilikova oslávilo štyridsiatku so svojimi niekdajšími spolužiakmi, učiteľmi, riaditeľmi, priateľmi.

„Vždy budete môj riaditeľ," vyznala sa mu Adela. Zaspomínala aj na to, ako ju Milan Antala poslal za dvere upokojiť sa, keď ako puberťáčka chytila v triede „chychotavku", no vraj ju to neprešlo dodnes alebo aj na to, ako musela odbehnúť 12-minútovku v úbore telocvikára. K jedným z priznaní patrilo aj zaľúbenie dievčat do vtedy začínajúceho učiteľa matematiky a geografie, do dnešného starostu Dúbravky Martina Zaťoviča.

Podujatie však nebolo len o vtipných a milých spomienkach, ale aj tanci, speve, hudbe, akrobacii, recitácii väčšinou samozrejme v podaní žiakov alebo absolventov gymnázia, no aj o hodnotení, bilancovaní. Riaditeľ Antala sa rozhovoril o začiatkoch, o tom, ako vzniklo gymnázium Bilikova po zatvorení gymnázia na Borskej v Karlovej Vsi, na pracovné leto, keď dostal ako nový mladý riaditeľ musel vlastnoručne zariaďovať nábytkom celú školu a aj to, že začal ako najmladší zo všetkých bratislavských riaditeľov gymnázií a skončil ako najstarší na Slovensku. Dotkol sa aj toho, ako okrem klasického štvorročného gymnázia pribudlo aj bilingválne a osemročné, ako sa zmenilo humanitné, prírodovedné zameranie a triedy s rozšíreným vyučovaním telesnej výchovy na jazykové.

Lucia Marcinátová

Urobili sme veľký skok v zavádzaní

O Národnom projekte Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania (E-test) sa zhovárame so zastupujúcou riaditeľkou Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania PaedDr. Ivanou Pichaničovou, PhD.

V závere projektu sa žiada bilancovať. Ste spokojná s tým, čo sa podarilo v uplynulých mesiacoch dosiahnuť? Posunul E-test naše školstvo k tej žiadanej a často skloňovanej „modernizácii"?

Áno. Dovoľujem si, aj v mene svojich kolegov v projekte, tvrdiť, že sme spokojní s výsledkami projektu. Prostredníctvom neho sme urobili na Slovensku významný krok smerom k modernizácii školstva. Vytvorený elektronický testovací systém e-Test môže napomôcť k väčšej motivácii žiakov vzhľadom na to, že už aj proces hodnotenia a skúšania vie byť realizovaný v im blízkej a z bežného života známej elektronickej forme.

Rovnako významným krokom v modernizácii nášho školstva je vytvorenie elektronickej banky moderných úloh zameraných na aplikáciu a prepájanie získaných vedomostí z celého spektra vyučovacích predmetov, po ktorých je medzi učiteľmi veľký dopyt vzhľadom na to, že úloh na čitateľskú, finančnú, matematickú, štatistickú či prírodovednú gramotnosť nie je dostatok.

Za istý „drobný" prínos v oblasti modernizácie môžeme považovať i vyškolenie tisícok učiteľov na tvorbu takýchto úloh, ktorými určite obohatia vyučovací proces na svojej škole aj v neskoršom období.

V národných projektoch sú ciele stanovené aj tzv. „merateľnými ukazovateľmi", teda hodnotami, ktoré vieme vyjadriť číselne. Bol E-test v ich plnení úspešný?

Každý národný projekt si na začiatku realizácie stanovuje ciele, ktoré plánuje dosiahnuť. Kvantifikácia týchto cieľov je realizovaná tzv. „merateľnými ukazovateľmi", ktoré sme sa v rámci realizácie nášho projektu snažili dosiahnuť. Naša snaha, čo som veľmi rada, bola korunovaná úspechom a väčšinu týchto ukazovateľov sa nám podarilo dosiahnuť na viac ako 90 %. Ak zoberieme do úvahy, že predmetom projektu bolo zapojenie 2 000 škôl do elektronického testovania, s ktorým na Slovensku neboli takmer žiadne skúsenosti, môžeme tvrdiť, že sa nám podarilo projekt zrealizovať veľmi úspešne. Napriek tomu, že náš projekt štartoval v marci 2013, keď mnohé školy už realizovali vlastné alebo skôr rozbehnuté národné projekty a mali s nimi plné ruky práce a neúrekom administratívnej záťaže, sa nám podarilo do nášho projektu zapojiť 1 659 škôl. Dôležitým ukazovateľom svedčiacim o úspešnosti projektu je aj počet vytvorených úloh učiteľmi z praxe. Na začiatku projektu sme si dali za cieľ vybudovať banku 30 tisíc úloh a dnes ich máme dokonca o 15 tisíc viac, čo určite ocenia školy pri využívaní učiteľského testovania v e-Teste. Pri tejto príležitosti chcem poďakovať všetkým zapojeným školám, ich riaditeľom, školským koordinátorom učiteľom, IT administrátorom a ďalším zamestnancom, aktívnym učiteľom za ich nasadenie a aktívnu spoluprácu v projekte. Bez nich by sa nám nepodarilo úspešne doviesť tento zaujímavý a náročný projekt do úspešného konca.

Zastupujúca riaditeľka Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania PaedDr. Ivana Pichaničová, PhD.

Kľúčovým aspektom bola spolupráca so školami a učiteľmi, na projekte participovalo viac ako 1650 škôl a vyše 800 učiteľov ako autorov úloh. Ako hodnotíte komunikáciu s nimi? Naplnili sa vaše očakávania?

Skutočne, spolupráca so školami bola jedným zo zásadných pilierov projektu. Prirodzene niektoré školy pristupovali k práci s novým systémom s istou dávkou rešpektu a nedôvery. Intenzívnou komunikáciou s nimi, školeniami, priamou technickou podporou a pod. sa nám však podarilo tieto počiatočné problémy prekonať a nakoniec všetky zmluvné školy systém e-Test aktívne v rámci projektu využili a naďalej využívajú. Stále však mnohé školy zápasia s technickými problémami v súvislosti s využívaním systému e-Test, najmä z dôvodu nevyhovujúceho (rôznorodého, zastaraného atď.) IKT vybavenia, slabého internetového pripojenia a pod. Tiež sme počas projektu zistili, že niektoré školy majú problém s personálnym obsadením miesta IT technika, pričom v mnohých prípadoch túto pozíciu vykonáva zamestnanec iba na čiastkový úväzok, resp. je v škole prítomný iba v prípade potreby. Aby mohli školy naozaj systematicky využívať e-Test, je tento stav nevyhovujúci a NÚCEM o tejto situácii aj oficiálnou cestou informoval MŠVVaŠ SR.

A keď spomínate spoluprácu s učiteľmi ako autormi úloh, určite by som chcela vyzdvihnúť ich odhodlanosť na sebe pracovať a popasovať sa so špecifikáciou či kategorizáciou úloh a chápem, že nie vždy bolo pre autora jednoduché prijať fakt, že treba úlohu ešte dopracovať alebo prepracovať. O to viac si u nich vážim, že – hoci viacerí z nich už mali skúsenosti s tvorbou úloh – intenzívne komunikovali so svojimi posudzovateľmi nielen písomne, ale i osobne v regionálnych kontaktných centrách, odovzdávali si navzájom skúsenosti, cizelovali úlohy.

Ako to bude s kontinuitou v elektronickom testovaní. Čo čaká certifikačné a čo necertifikačné školy po novembri 2015?

V rámci udržateľnosti projektu E-test NÚCEM plánuje ďalej elektronický systém e-Test prevádzkovať a poskytovať učiteľom priestor na tzv. učiteľské testovanie. Znamená to, že budú môcť využívať elektronickú banku úloh a testov pri overovaní vedomostí a zručností svojich žiakov. Zároveň certifikačné školy budú môcť využiť tento systém na prípravu žiakov na Testovanie 5, Testovanie 9 a maturitu elektronickou formou a tiež v prípade záujmu žiakov realizovať aj ostré Testovanie 5, Testovanie 9 a externú maturitu elektronicky.

e-testovania do našich škôl

Bude pokračovať meranie tzv. PHV, teda pridanej hodnoty vo vzdelávaní?
NÚCEM bude hľadať všetky možnosti, ako udržať a ďalej rozvíjať aj túto aktivitu, ktorá sa realizovala v rámci projektu. Našim zámerom je na základe dát získaných z Testovania 5 a Testovania 9 v perspektíve 5 – 6 rokov poskytnúť aj základným školám údaj o pridanej hodnote vo vzdelávaní.

V októbri sa v rámci projektu uskutočnila konferencia „Elektronické testovanie – skúsenosti a výzvy“, ktorá bola sumárom toho, čo sa podarilo v projekte dosiahnuť. V čom vidíte jej najvýraznejší prínos?

Primárnym cieľom konferencie bolo prezentovať a zhodnotiť výsledky národného projektu Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania, diskutovať o súčasnom stave v metodológii merania a hodnotenia kvality vzdelávania a jej blízkej budúcnosti, o štatistických analýzach a zisteniach z meraní výsledkov vzdelávania na základných a stredných školách v Slovenskej republike v rámci národných meraní a predovšetkým poukázať na výhody elektronického testovania, analyzovať rozdiely medzi papierovou a elektronickou formou testovania.
Za špeciálny prínos konferencie pokladám účasť zahraničných hostí, ktorí sa v rámci plenárnych prednášok podelili so svojimi skúsenosťami s elektronickým testovaním a jeho zavádzaním v rôznych krajinách Európy – Holandsku, Anglicku, Fínsku, Gruzínsku, Čechách a Maďarsku.
Na tomto mieste by som rada uviedla pochvalné slová od reprezentantov renomovaných holandských inštitúcií v oblasti e-testovanie na školách (Cito, DutchTest), ktorí vysoko ocenili, čo všetko sa nám za dva a pol roka realizácie projektu podarilo na Slovensku – nielen zabezpečenie veľkej banky úloh ale i testovacieho systému e-Test upraveného na požiadavky veľkej rôznorodosti školskej IKT.
S radosťou a zadosťučinením môžem konštatovať, aj na základe priamych neformálnych reakcií účastníkov konferencie, že sa nám podarilo vytvoriť príjemný priestor na vzájomnú výmenu informácií a skúseností v tejto problematike a v tvorivej atmosfére tejto konferencie jej účastníci načerpali veľa inšpirácií, podnetov a dobrých skúseností, ktoré verím, že budú viesť k pozitívnym zmenám v slovenskom školstve.

Lucia Drevická

Operačný program VZDELÁVANIE

ZVYŠOVANIE KVALITY VZDELÁVANIA NA ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKOLÁCH S VYUŽITÍM ELEKTRONICKÉHO TESTOVANIA

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Európska únia
Európsky sociálny fond

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Marsonautka Michaela Musilová dúfa,

Vedkyňu Michaelu Musilovú od detstva lákal vesmír. Niekoľko rokov študovala v zahraničí, absolvovala magisterské štúdium v Londýne, doktorandské štúdium v Bristole. V rámci štipendia mohla študovať aj na prestížnom California Institue of Technology v Amerike a spolupracovala s NASA a ESA. Nakoniec sa vrátila na Slovensko, aby tu pomohla vesmírnemu výskumu. Rada by založila centrum astrobiológie aj u nás. Okrem simulovanej expedície na Mars v roku 2014 má za sebou trojmesačnú expedíciu v Grónsku. Plynule rozpráva po anglicky, francúzsky, taliansky a nemecky. O svojich skúsenostiach porozprávala aj nám.

Študovali ste v Bristole, Londýne a dokonca ste strávili rok v slnečnej Kalifornii. Prezraďte nám, čím všetkým ste sa zaoberali?

V Londýne som študovala najskôr planetárne vedy, to bola kombinácia geológie a astrofyziky. Odjakživa ma zaujímal nielen vesmír, ale aj to, či môže existovať aj iný život mimo našej planéty. Keď som však začínala študovať, astrobiológia vtedy neexistovala ako veda, takže som si musela sama k tomu nejakým spôsobom vypracovať cestu.

Popri štúdiu som stážovala aj v londýnskom observatóriu, počas leta som pracovala na univerzite na rôznych projektoch práve pre tento planetárny inštitút. V treťom ročníku som vyhrala štipendium v hodnote približne 50-tisíc dolárov, ktoré mi umožnilo študovať rok na prestížnej škole California Institue of Technology.Vtedy to bola prvá najlepšia univerzita na svete, kde mali jednotlivé odbory ako geobiológia, astrobiológia a moji profesori boli špičkoví ľudia v tomto odbore.

V tomto období som aj ja práve začala študovať extrémne organizmy na tejto univerzite a práve vtedy som sa dozvedela, že NASA má rôzne vzťahy s univerzitou. Našla som si profesora v NASA stredisku Jet Propulsion Laboratory, ktorý robil výskumy v oblasti astrobiológie. Nakontaktovala som ho, navrhla som mu rôzne projekty, na ktorých by som s ním chcela pracovať a podarilo sa mi ho presvedčiť, aby ma zobral do svojho tímu. Vďaka špeciálnemu povoleniu, ktorého vybavenie trvalo až takmer osem mesiacov, som mohla pre neho pracovať s tým, že som bola ako hosťujúci výskumník a nie študent. Takto som pol roka pracovala pre NASA. Napokon som sa však musela vrátiť kvôli vízam späť do Londýna, kde som si dokončila magisterské štúdium.

Medzitým som si navrhla magisterský projekt spojený s astrobiológiou, ktorý bol zameraný na extrémne organizmy z antarktického prostredia - ako ich vystaviť podobnému žiareniu ako na Marse. Začala som sa zaujímať o štipendium na doktorandské štúdium, ktoré som aj dostala na tri roky. Prijali ma na niekoľko univerzít, ale práve kvôli najlepším podmienkam som sa rozhodla pre štúdium na Bristolskej univerzite, kde som vo februári 2015 úspešne ukončila svoj doktorát.

V lete som vďaka ďalším štipendiám mohla absolvovať stáž v Ohiu na Medzinárodnej vesmírnej univerzite, kde sme spolupracovali opäť s NASA a mala som možnosť stretnúť vedúceho NASA Charlesa Boldena.

Vedeli ste už na základnej škole, čomu sa chcete v budúcnosti venovať?

Bolo to ťažké, keď som mala osem rokov, s rodičmi sme navštívili jedno centrum NASA a práve vtedy som si mohla obliecť astronautský skafander a už vtedy som mala veľký záujem o vedu a vesmír, bol to môj sen. Na strednej škole som si myslela, že budem študovať históriu umenia, začala som však študovať prírodné vedy a zistila som, že ma to až príliš fascinuje na to, aby som si to nechala len ako hobby. Uvedomila som si tiež, že si budem musieť privyrábať už na strednej škole, aby som mohla neskôr odísť študovať do zahraničia.

V rámci štúdia v zahraničí ste to museli mať ako cudzinka ťažšie. Čo bolo pre Vás najťažšie počas štúdií?

Pre mňa boli najťažšie práve tie finančné problémy, musela som popri štúdiu stále pracovať. Zároveň som musela mať vynikajúce výsledky na univerzite, aby som získala aj štipendiá. Okrem toho som sa vždy hlásila aj u rôznych charít, aby ma finančne podporili. Napríklad v poslednom magisterskom ročníku som vedela, že už nemám peniaze na pokrytie výdavkov od januára do júna a keďže som bola vždy najlepšia v ročníku, oslovila som dekanku, či je nejaká možnosť, ako získať peniaze. Ona mi navrhla jeden program, cez ktorý som nakoniec peniaze získala a mohla som si dokončiť magisterské štúdium.

Foto: archív M. Musilovej

Vedkyňa Michaela Musilová v laboratóriu.

Čomu sa momentálne venujete?

Momentálne pracujem pre SOSA (Slovenská organizácia pre vesmírne aktivity), kde pripravujeme rôzne projekty, vrátane prvej slovenskej družice. Po niekoľkých rokoch snahy presvedčiť kompetentných o dôležitosti vesmírneho výskumu tento rok vláda konečne podpísala zmluvu o spolupráci s Európskou vesmírnou agentúrou (ESA). Od tohto roku sme vlastne spolupracujúci štát ESA a ak sa nám podarí posunúť náš výskum a podnikanie spojené s vesmírom ďalej v najbližších piatich rokoch, môžeme sa stať aj plnými členmi ESA.

Čo považujete doteraz za svoj najväčší úspech?

Asi to, že ma vybrali do posádky počas „marťanskej simulácie“. To bol taký môj detský sen, stať sa astronautkou a mať na sebe skafander, byť súčasťou posádky a prezentovať Slovensko v zahraničí.

Absolvovali ste simulovanú misiu na Mars. Aká bola Vaša náplň práce počas tejto akcie?

Bola som tam ako astrobiologička a geologička, robila som s tým výskumom spojené pokusy. Snažila som sa napríklad zúrodniť marťanskú pôdu, miešala som neúrodnú simulovanú pôdu z Marsu s mikróbmi z extrémnych podmienok z Grónska s tým, že vytvárajú veľmi veľa organických látok. Práve tie som chcela využiť na zúrodnenie pôdy a robila som na nich rôzne pokusy. Z geologického hľadiska som napríklad zbierala vzorky kameňov, v ktorých dokážu žiť mikróby, pretože podobné druhy extrémnych mikróbov by mohli byť teoreticky aj dnes na Marse.

Okrem toho som mala aj funkciu dôstojníčky

Foto: archív M. Musilovej

V skafandri na “vesmírnej” štvorkolke počas simulovanej expedície na Mars

že raz sa možno dostane do vesmíru

skleníka, kde som mala na starosti údržbu skleníka a pestovala som rôzne bylinky a zeleninu pre posádku.

Nezvyčajný zážitok počas misie?
Celé to bolo nezvyčajné, ale asi najpamätihodnejší bol jeden nepríjemný zážitok. Bývali sme v malej ubytovni, ktorá mala osem metrov v priemere a boli tam stiesnené podmienky. Celý čas nás zároveň monitorovali aj kamerami. Jedna kolegyňa z tímu to zle znášala a v určitom momente chcela dokonca utiecť. Z psychologického hľadiska bolo ťažké čeliť takýmto problémom v rámci malého priestoru, cítili sme sa naozaj izolovaní a museli sme sa vedieť upokojiť, keď došlo k nejakej krízovej situácii. Nakoniec sa nám podarilo kolegyňu upokojiť a všetko dobre dopadlo.

Zatiaľ nie ste astronautka. Plánujete sa ňou stať?
Samozrejme, ale Slovensko nie je súčasťou ESA a musela by som zmeniť občianstvo, čo by som nechcela. Ak sa nám podarí stať sa členmi ESA, tak by som sa veľmi rada uchádzala o túto možnosť. Šance sú skutočne malé, hlásia sa tisícky ľudí.

Aké sú reálne šance, aby sa Slovák, Slovenka dostal do vesmíru a aby sa stal astronautom? Čo všetko musí absolvovať?
V prípade, že by bolo Slovensko členom ESA, tak musí uchádzač prejsť zdravotnými testami. Sú dva druhy astronautov – tí, ktorí absolvujú vojenský výcvik, aby sa stali pilotmi a potom sú druhí – vedci. V Amerike napríklad práve pri tých vedcoch požadujú len bakalára a ďalej zohľadňujú počet rokov skúsenosti. Samozrejme pri veľkom počte prihlásených prijmú ľudí, ktorí majú čo najvyššie vzdelanie a aj skúsenosti. Ďalšou podmienkou sú jazyky, okrem angličtiny je dôležitá napríklad aj ruština, japončina. Venovať sa aktivitám ako je potápanie a pilotovanie je tiež bonus, keďže sa zídu pri astronautskom výcviku.

Foto: archív M. Musilovej

Počas expedície v Grónsku

Foto: archív M. Musilovej

Michaela Musilová ako astrobiologička a geologička robila pokusy spojené s výskumom počas simulovanej expedície na Mars.

Existuje vekový limit alebo nejaká iná podmienka, kedy astronaut môže a kedy nemôže odletieť do vesmíru?
Zatiaľ nie, ale je pravda, že astronauti väčšinou bývajú do takej päťdesiatky. Rusi však bývajú aj starší. Skôr tam ide o zdravotné problémy. Donedávna bol napríklad prísnou podmienkou perfektný zrak, momentálne však už môžu mať uchádzači aj okuliare alebo chirurgický zákrok oka.

Určite sa často stretávate s otázkou života vo vesmíre. Čo si myslíte o existencii iných foriem života vo vesmíre?
Mikrobiálny život určite vo vesmíre existuje v rôznych podobách. Či existujú vyššie formy života, to je už iná otázka. Na to treba určité priaznivé podmienky na iných planetárnych telesách. Vesmír je taký obrovský, že nádej tam je. Podľa mňa je to však menšia šanca.

Vedkyňa nie je bežné povolanie a pravdepodobne si musíte svoj voľný čas veľmi dobre rozdeliť. Stíhate popri tom všetkom ísť napríklad niekedy do kina?
Voľný čas je problém. Predtým som popri štúdiu stala pracovala, aby som si mohla zaplatiť štúdium, čiže som svoj voľný čas musela takmer úplne obetovať. Keď už som začala počas doktorandského štúdia aj zarábať, nemusela som mať ďalšiu prácu, ale zapájala som sa do rôznych projektov a expedícii.
Na rodinu a kamarátov som sa vždy snažila nájsť nejaký čas a postupne som zistila, že nie je zdravé, keď človek stále pracuje. Svoj voľný čas venujem športu, tancu, behu a spevu. Do kina idem skutočne zriedkavo, ale rada si občas pozriem nejaký film, keď sa mi to podarí.

Aké máte plány do budúcnosti?
Vrátila som sa na Slovensko, aby som pomohla posunúť vesmírny výskum ďalej a aby sa následne Slovensko stalo plným členom ESA. Stále som v kontakte a spolupracujem s ľuďmi zo zahraničia a plánujem sa tam vrátiť dočasne na rôzne projekty, expedície a podobne. Kde skončím natrvalo ešte neviem, času mám dosť, kým sa budem musieť rozhodnúť.

Ak by ste mali poradiť študentom, ktorí by sa chceli venovať vede v takom rozsahu ako vy, čo by ste im odkázali?
Ak sa objaví u dieťaťa vášeň, tak na začiatok nech sa venuje knihám, hľadá si informácie na internete, zapája sa do projektov a rôznych zahraničných súťaží, učí sa jazyky.
Konkurencia je veľká, čím viac nazbiera takýchto skúsenosti pred maturitou, tým ma väčšiu šancu dostať sa na prestížne vysoké školy.
Okrem toho treba mať, samozrejme, pevnú vôľu a nenechať sa odradiť rôznymi problémami. Nenechať sa odradiť, keď to nevyjde na prvý či druhý pokus, ale vždy treba mať aj náhradné plány. Stále sa tlačiť ďalej a ďalej a ísť za svojím snom.

Martina Miksová

Čo nás najväčšmi páli

V školskom roku 2015/2016 začali základné školy a gymnáziá vyučovať podľa inovovaného štátneho vzdelávacieho programu. Táto zmena pre školy znamenala, že od septembra 2015 by mali mať vypracované dva školské vzdelávacie programy, a to školský vzdelávací program a inovovaný školský vzdelávací program. Vypracovanie inovovaného školského vzdelávacieho programu so sebou prinieslo viaceré zmeny.

Inovácia štátnych vzdelávacích programov sa niesla vo vízii vytvorenia dokumentov, ktoré uľahčia prácu učiteľom. Inovované štátne vzdelávacie programy (iŠVP) sú preto prehľadnejšie a stručnejšie.
Vzdelávací obsah pre ZŠ je rozdelený do jednotlivých ročníkov. Škola, ktorá si chce zvoliť iný systém vzdelávania, ako je vyučovanie predmetov po ročníkoch s určenou dotáciou podľa rámcového učebného plánu, môže tak urobiť za predpokladu, že splní vzdelávací štandard. Pri tvorbe učebného plánu sa škola musí rozhodnúť, ktorý postup zvolí.

Súčasťou iŠVP pre gymnáziá sú dva druhy vzdelávacích štandardov, a to vzdelávacie štandardy pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom a vzdelávacie štandardy pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom. ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom dáva gymnáziám napríklad možnosť profilácie v rámci jazykového vzdelávania. Žiaci si môžu od prvého ročníka štúdia zvoliť dva cudzie jazyky podľa možnosti školy. Na výber majú anglický, nemecký, ruský, francúzsky, taliansky alebo španielsky jazyk.

Od inovovaného štátneho vzdelávacieho programu k inovovanému školskému vzdelávaciemu programu

V septembri 2015 si každá škola na základe iŠVP pripravila inovovaný školský vzdelávací program pre „reformné“ ročníky.

Z rámcového učebného plánu si školy vytvorili svoj učebný plán v súlade s rozdelením hodinovej dotácie do ročníkov, resp. stupňov vzdelávania. Školy musia využiť všetky povinné a voliteľné (disponibilné) hodiny. Práve disponibilné hodiny umožňujú škole jej profiláciu, reflektovanie potrieb žiakov alebo miestnych podmienok. Škola si môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Treba mať ale na zreteli, že učebný plán školy platí spravidla 4 – 5 rokov, najkratšia doba platnosti je jeden školský rok, preto sa škola musí rozhodnúť, ktorý z uvedených postupov zvolí.

Ilustračné foto: TASR/Milan Kapusta

Inovovaný ŠVP prináša nové postupy v prípade učebných osnov ŠkVP. Školy budú po novom učebné osnovy vypracovávať k rozširujúcemu učivu z povinných vyučovacích predmetov a k novovytvoreným predmetom v učebnom pláne. Učebné osnovy k povinnému vyučovaciemu predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje, nesmú byť nad rámec obsahového štandardu stanoveného iŠVP. Škola môže nahradiť učebné osnovy povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časovú dotáciu v učebnom pláne nezvyšuje, platným vzdelávacím štandardom pre príslušný vyučovací predmet.

Ako postupovať pri tvorbe učebných osnov v iŠkVP?

Školy sa môžu rozhodnúť
• či ich učebnými osnovami budú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí ŠVP s uvedením tejto skutočnosti v príslušnej časti ŠkVP. V tomto prípade sa učebné osnovy nevypracúvajú,
• či si v prípade učebných osnov zvolia svoju vlastnú cestu pri dodržaní platného právneho stavu, teda že učebné osnovy budú mať vypracované najmenej v rozsahu ustanovenom vzdelávacím štandardom príslušného ŠVP v podobe vyhovujúcej jej potrebám. Aj v tomto prípade platí, že ak škola nemá žiadnu rozšírenú výchovno-vzdelávaciu ponuku, zohľadní to aj vo vlastnom zameraní a ostatných súčastiach ŠkVP. (1)

Viac na túto tému nájdete na webovom sídle ŠPÚ v rámci odkazu Zavádzanie iŠVP v ZŠ a GYM v manuáloch na tvorbu ŠkVP pre ZŠ a gymnáziá.

Najčastejšie problémy a otázky pri zavádzaní inovovaného ŠVP do praxe

Pri tvorbe iŠkVP vznikajú školám špecifické problémy a otázky. ŠPÚ sa v tomto smere neustále snaží školám poskytnúť metodickú podporu, či už vo forme manuálov a metodík alebo odpoveďami na konkrétne otázky, ktoré školy môžu stále zasielať na adresu *isvp@statpedu.sk.*

Medzi najčastejšie otázky, s ktorými sa školy obracali na ŠPÚ patrili nasledujúce okruhy problémov.

1. Zmena kvality výkonu (2)

Výkon sa musí zmeniť vždy, ak škola navýši časovú dotáciu predmetov z disponibilných hodín. Ak škola nezvyšuje časovú dotáciu predmetu, výkon ostáva nezmenený.

Zmenu kvality výkonu je možné urobiť tromi spôsobmi a je na rozhodnutí školy, ktorý spôsob si zvolí:
a) Zmenu kvality výkonu môže slovne opísať, napr.:
Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu v 7. ročníku. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu:
- 1 hodina v jazykovej zložke – oblasť produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä rozvoj tvorby jazykových prejavov – kompetencia: písanie.

b) Zmenu kvality výkonu špecifikovať pomocou tabuľky, napr.:
Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo

Od inovovaného štátneho vzdelávacieho programu k inovovanému školskému vzdelávaciemu programu

vyučovacom predmete anglický jazyk bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:
Počúvanie s porozumením
Čítanie s porozumením
Písomný prejav √
Ústny prejav – dialóg √
Ústny prejav – monológ √

c) Zmenu kvality výkonu charakterizovať doplnením špecifických výkonov k rámcovým výkonom vo výkonovom štandarde, napr.:
Zmenu kvality výkonu vo vyučovacom predmete fyzika možno charakterizovať napríklad doplnením špecifických výkonov, ktoré sú na kognitívne vyššej úrovni.
Žiaci (3)
- odhadnú výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou
vypočítajú výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou
- navrhnú experiment na dôkaz priamočiareho šírenia svetla
realizujú experiment na dôkaz priamočiareho šírenia svetla
- zakreslia elektrický obvod pomocou schematických značiek
zapoja elektrický obvod pomocou schematických značiek

2. Rozšírenie učiva nad rámec obsahového štandardu (4)

Učiteľ, okrem školského vzdelávacieho programu, pracuje v rámci svojej každodennej učiteľskej činnosti **s vlastným ročným plánom.** Podľa zohľadnenia špecifík konkrétnej triedy projektuje v rámci jedného školského roka rozvrhnutie obsahu (učiva) tak, aby postupne plnil výkonový štandard definovaný štátom. V prípade, že učiteľ vie, že v rámci konkrétnej triedy okrem štátom nastaveného vzdelávacieho štandardu bude vedieť plniť aj istý, nazvime ho, **„nadštandard“, plánuje si ho v rámci vlastného ročného plánu** (napr. v rámci časovo-tematického alebo tematického výchovno-vzdelávacieho plánu). Tento plán pre konkrétnu triedu platí v danom roku, pre danú triedu a učiteľ v súlade s platným iŠkVP napĺňa vzdelávacie štandardy definované štátom a prostredníctvom projektovaného nadštandardu prináša žiakom aj niečo „naviac“. Tento nadštandard však nie je plošne daný pre všetkých žiakov cez školský vzdelávací program, ale je pridanou hodnotou triedy, ktorá tento nadštandard vie objektívne naplniť.

3. Zavedenie druhého cudzieho jazyka na 2. stupni základnej školy (5)

Škola si pripraví učebný plán, v ktorom uvedie, aký predmet sa bude podľa profilácie školy vyučovať v alternácii s druhým cudzím jazykom. Časová dotácia tohto predmetu bude adekvátna časovej dotácii druhého cudzieho jazyka. Pri druhom cudzom jazyku je vhodné určiť podmienku (napr. druhý cudzí jazyk sa bude otvárať v prípade, že sa prihlási aspoň 12 žiakov; alebo druhý cudzí sa bude vyučovať, pokiaľ sa prihlási aspoň 50% žiakov 6.ročníka a pod.). V prípade nesplnenia vymedzenej podmienky, žiaci budú navštevovateľ alternatívny predmet (napr. dramatická výchova, experimenty vo fyzike a pod.).

4. Ako postupovať pri zavedení stupňového modelu (6)

V tomto prípade je potrebné dodržať zásadu totožného súčtu riadkov a stĺpcov v učebnom pláne školy a rámcovom učebnom pláne. Po vytvorení vlastného učebného plánu školy je potrebné v rámci školského vzdelávacieho programu poukázať na preskupenie vzdelávacích štandardov medzi ročníkmi adekvátne k presunu hodín v učebnom pláne. Do časti „učebné osnovy“ ŠkVP je možné napísať vetu: Učebné osnovy ŠkVP sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP a vyznačiť len tie výkony, ktoré sa presúvajú do ročníka, ktorý bol hodinovo posilnený.

Odpovede na ďalšie otázky nájdete na webovom sídle ŠPÚ v rámci odkazu Zavádzanie iŠVP v ZŠ a GYM v manuáloch na tvorbu ŠkVP pre ZŠ a gymnáziá.

Na záver alebo kde nájdem ďalšiu pomoc

ŠPÚ v súvislosti so zavádzaním iŠVP pre ZŠ a gymnáziá pripravil pre školy okrem manuálov na tvorbu školských vzdelávacích programov aj metodiky pre jednotlivé vzdelávacie oblasti, ktoré sú určené hlavne učiteľom. Ich cieľom je pomôcť pri konkretizácii výkonových a obsahových vzdelávacích štandardov a pri ich implementácii do praxe. Predstavujú metodický materiál, ktorý sa neustále dopĺňa a tvorí.

ŠPÚ ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(1) Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu, s. 12. http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/zavadzanie-isvp-v-zs-a-gym/manual_ZS_05112015.pdf [citované 20.11.2015]
(2) Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu, s. 15 - 17. http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/zavadzanie-isvp-v-zs-a-gym/manual_ZS_05112015.pdf [citované 20.11.2015]
(3) Zmenené výkony sú označené kurzívou.
(4) Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu, s. 14. http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/zavadzanie-isvp-v-zs-a-gym/manual_ZS_05112015.pdf [citované 20.11.2015]
(5) Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu, s. 9. http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/zavadzanie-isvp-v-zs-a-gym/manual_ZS_05112015.pdf [citované 20.11.2015]
(6) Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu, s. 6. http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/zavadzanie-isvp-v-zs-a-gym/manual_ZS_05112015.pdf [citované 20.11.2015]

Tohtoročný Týždeň vedy si "posvietil" na výsledky slovenských bádateľov

Tohtoročné otvorenie Týždňa vedy a techniky na Slovensku sa nieslo v znamení svetla. Vedecké inštitúcie a organizácie po celom Slovensku pripravili viac ako 300 podujatí a „lákali" návštevníkov, aby aspoň na chvíľu vstúpili do sveta vedy a pripomenuli si jej dôležitosť pre náš život. Len akcií pod hlavičkou Centra vedecko-technických informácií SR sa zúčastnilo viac ako 15 000 záujemcov. Organizátori tak aj tento, v poradí 12. ročník, považujú za úspešný a v tradícii popularizácie vedy budú pokračovať aj budúci rok.

Centrum vedecko-technických informácií SR zastrešovalo viacero podujatí, ktorých cieľom bola propagácia slovenských vedcov a výsledkov ich práce, ale súčasne aj motivácia mladých ľudí k štúdiu prírodovedných a technických odborov.

Veda netradične

Prostredníctvom interaktívnej výstavy Veda netradične mali návštevníci Centra vedy možnosť spoznať výsledky práce organizácií a spoločností zaoberajúcich sa výskumno-vývojovou činnosťou. Festival vedy a techniky, ktorého hlavným organizátorom je nezisková organizácia AMAVET, bol zameraný na novátorské riešenia ekologických problémov, ale aj na rôzne "zlepšováky," s ktorými prišli žiaci a študenti slovenských odborných škôl.

Od pondelka do piatka počas TVT 2015 si návštevníci bez obmedzenia veku mohli pozrieť filmy s tematikou svetla, ktoré boli premietané v Divadle Malá scéna STU v rámci Festivalu vedeckých filmov.

Veľký záujem bol aj o diskusie s režisérmi či predstaviteľmi filmov, ktorých sa návštevníci mohli pýtať na všetko, čo ich zaujímalo. K nim patrili doc. Leandar Litov, bulharský vedec pôsobiaci v CERNe, ale aj napríklad Michael McNamara, režisér filmu Lights out!, ktorý bol v roku 2014 nominovaný na Canadian Screen Awards, ako najlepší vedecký dokumentárny snímok. Veľké zastúpenie na odborných diskusiách mali aj vedci z Medzinárodného laserového centra – doc. Alžbeta Marček Chorvátová, prof. František Uherek, doc. Jaroslav Kováč či Dr. Dušan Chorvát.

Súťaživá atmosféra

Pre všetkých, ktorí sa radi vzdelávajú, boli pripravené výstavy s rôznymi témami - či už o Ottovi Wichterlem, vynálezcovi kontaktných šošoviek, o nanotechnológiách či meraní svetlom v nanosvete. Ani pri tohtoročnom TVT sa nezabudlo na súťaže. Centrum vedecko-technických informácií SR vyhlásilo niekoľko súťaží, v ktorých sa mohli realizovať žiaci a študenti zdatní vo fotografovaní, tvorení grafík alebo v maľovaní. Súťažiť však mohli aj tvorcovia krátkych filmov alebo napríklad novinári, ktorí propagovali vedu a techniku vo svojich reportážach. Popularizátori vedy sa stretli pri okrúhlom stole počas PopVaT Day 2015, aby odprezentovali svoje projekty a aktivity. V závere týždňa dostalo priestor okrem vyhodnotenia žiackej súťaže Prečo? aj vyhodnotenie Klubu akčných hrdinov, počas ktorého boli ocenené slovenské vedecké osobnosti, ktoré v internetovom hlasovaní dostali najviac sympatií.

Zaujímavé fotografie z Týždňa vedy a techniky nájdete i na ***www.tyzdenvedy.sk.***

Foto: Milan Krupčík

Snímka z detskej súťaže Prečo?

Prezident vymenoval 29 vysokoškolských profesorov

Prezident SR Andrej Kiska vymenoval 24. novembra v Prezidentskom paláci 29 nových vysokoškolských profesorov. Medzi akademickú elitu sa tak zaradilo 23 mužov a šesť žien. Profesori po vymenovaní pribudli v odboroch, ako je napríklad odbor špeciálna pedagogika, katolícka teológia, veterinárne chemické technológie, geografia, literárna veda, chirurgia, vnútorné choroby, filozofia či všeobecná ekológia jedinca a populácií. Noví profesori sú i z oblasti slovanské jazyky a literatúra, poľnohospodárska a lesnícka technika, výrobné technológie, teoretická elektrotechnika, ochrana osôb a majetku, logistika, sociálna práca, kybernetika, architektúra a urbanizmus, patologická anatómia a súdne lekárstvo či biológia a organická chémia.

Zoznam vymenovaných profesorov: Doc. PhDr. Eugen Andreanský, PhD., doc. PaedDr. Miroslava Bartoňová, PhD., doc. ThDr. PaedDr. Jozef Bieľak , PhD., doc. Ing. Igor Bodík, PhD., doc. PhDr. RNDr. Martin Boltižiar, PhD., doc. PhDr. Anton Eliaš, CSc.. doc. Ing. Roman Gálik, PhD., doc. PaedDr. Martin Golema, PhD., doc. Ing. Sergej Hloch, PhD., doc. Ing. Ladislav Janoušek, PhD., doc. PhDr. Peter Káša, CSc., doc. MUDr. Ján Koller, CSc., doc. PaedDr. Ján Koščo, PhD., doc. ThDr. PaedDr. Roman Králik, ThD., doc. MUDr. Silvester Krčméry, CSc., doc. PhDr. ThDr. Štefan Lenčiš, PhD., doc. Ing. Tomáš Loveček, PhD., doc. Ing. Maroš Martinkovič, PhD., doc. Ing. Vieroslav Molnár, PhD.,doc. PhDr. Michal Oláh, PhD., doc. Ing. Jarmila Pavlovičová, PhD., doc. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD., doc. MUDr. Štefan Polák, CSc., doc. Dr. Ing. Anna Poleďnáková, doc. MVDr. Janka Poráčová, PhD., doc. Mgr. Radovan Šebesta, DrSc., doc. PhDr. Pavol Tišliar, PhD., doc. Ing. Viktor Tittel, CSc., doc. Ing. Elena Zaitseva, PhD.

SITA

Foto: TASR/Martin Baumann

Prezident SR Andrej Kiska (vpravo) vymenoval v Prezidentskom paláci nových profesorov slovenských vysokých škôl. Medzi akademickú elitu sa tak zaradilo 23 mužov a šesť žien.

Učiteľské noviny * Periodikum o školstve a vzdelávaní * Vydáva: Učiteľské noviny, o. z. * **Adresa a sídlo redakcie:** Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava * **IČO vydavateľa:** 42 418 089 * **Šéfredaktorka:** Mgr. Martina Miksová, mobil: 0948 038 354, e-mail: miksova@ucn.sk * **Redaktorka:** RNDr. Milica Šarmírová * **Štatutárny zástupca:** Mgr. Martina Miksová * **Facebook:** www.facebook.com/ucitelskenoviny * Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie. Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch * Majiteľmi ochrannej známky Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR. Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami * Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo * **Periodicita vydávania:** mesačne s výnimkou letných prázdnin * **Zadané do tlače:** 30. novembra 2015 * **Registračné číslo** MK EV 5217/15 ISSN 0139-5769.